

SLOVESNO ZA DAN ŽENA

Občinska konferenca SZDL Kamnik in konferenca za družbeno aktivnost žena sta v posebnem pozivu vsem krajevnim organizacijam SZDL predlagali, da naj bo letošnje praznovanje mednarodnega praznika žena še posebej slovesno. V vseh krajevnih skupnostih naj bodo prigodne proslave, na katerih bodo obdarili najzaslužnejše aktivistke. Pripravljajo tudi slavnostne govore in pogostitve žensk. Vse krajevne organizacije SZDL bodo še posebej vabile vse ženske z njihovega območja, zato pričakujemo, da bo letošnje praznovanje še posebej slovesno.

-tj

LETOS V ZRENJANIN

V dneh od 12. do 13. februarja je bil v Peči sestanek koordinacijskega odbora za pripravo programa „Srečanja delavske solidarnosti 75“, ki bo letos v Zrenjaninu in s katerim se zaključuje prvi krog sodelovanja osmih jugoslovanskih mest: Gornjega Milanovca, Kotorja, Slavonske Požege, Strumice, Peči, Travnika, Zrenjanina in Kamnika. Skupščine vseh teh mest so v lanskem letu v Travniku podpisale listino o pobratenju.

Na sestanku v Peči so se dogovorili, da bo letošnje „Srečanje delavske solidarnosti“ v Zrenjaninu v dneh od 10. do 13. septembra. Program, poleg zbora udeležencev, predvideva obisk in ogled delovnih organizacij, ogled kulturno zgodovinskih spomenikov Zrenjanina, ogled filma o dosedanjih „Srečanjih“ itd.

Do „Srečanja“ v Zrenjaninu naj bi tudi vskladili stališča posameznih občin o vsebini in načinih nadaljnega sodelovanja.

Letošnje „Srečanje“ – zaključek prvega kroga ima še toliko večji pomen, saj se bo odvijalo v letu, ko slavimo 30. obletnico osvoboditve Jugoslavije ob sodelovanju vseh narodov in narodnosti Jugoslavije.

Ja

Ob pripravah na volitve krajevnih konferenc SZDL

Odbori krajevnih organizacij Socialistične zveze, vodstva družbenopolitičnih organizacij in društev govorijo te dni o statutu SZDL, pravilih krajevnih konferenc in sestavi ter številu delegatov konferenc in izvršilnih odborov.

Krajevne skupnosti, ki štejejo do 400 volilcev, se odločajo da ne bodo blikovale konference delegatov, temveč samo 9 do 11-članski izvršilni odbor. V pravilih bodo zapisali, da krajevno konferenco tvorijo vsi občani te krajevne skupnosti.

Krajevne skupnosti z več kot 400 volilci pa bodo oblikovale konference z 10 do 25 delegati in 7 do 11-članskimi izvršilnimi odbori.

Ob evidentiranju in predlaganju delegatov se vodstva dogovorijo o strukturi delegatske konference in še posebej o občinskih konferencah, ki jih bodo delegirali.

Ker bodo v krajevne konference delegirani tudi delegati sindikalnih organizacij, delovnih organizacij, v katerih so zaposleni občani te krajevne skupnosti, je potrebno določiti tudi število teh delegatov in sindikalne organizacije, ki bodo delegirale svoje delegate v krajevne konference SZDL. To delo bteka počasneje, saj odbori nimajo podatkov o številu zaposlenih občanov posameznih delovnih organizacij. S težavami se ukvarja še posebej odbor krajevne organizacije SZDL Kamnik, saj je prav z njenega območja zaposlenih veliko število občanov v raznih delovnih organizacijah.

Druge krajevne organizacije si pomagajo same na ta način, da prek volilnih seznamov ugotovljajo število in imena zaposlenih. Na podlagi teh ugotovitev predlagajo tudi število in imena delegatov v krajevno konferenco. Predloge delegatov bodo prejela sindikalne organizacije in dale svoja soglasja.

Med prvimi predlogi o oblikovanju krajevne konference SZDL, ki smo jih prejeli, navajamo KO SZDL Nevlje z namenom, da bi predlog služil kot torek drugim krajevnim organizacijam, ki tega še niso pripravile.

Krajevna konferenca SZDL bo štela 25 delegatov, in sicer:

kmetije, gospodinj, in upokojenci	4 delegati
levelj, Vrhpolja, Olševka in Porebra	4 delegate
krajevna organizacija ZK	5 delegatov
krajevna organizacija ZB NOV	5 delegatov
aktiv mladinske organizacije	2 delegata
gasilsko društvo	1 delegat
člani sindikata podj. Kamnik 72 zaposlenih	1 delegat
člani sindikata STOL 40 zaposlenih	1 delegat
člani sindikata SVILANIT 50 zaposlenih	1 delegat
člani sindikata UTOK 45 zaposlenih	1 delegat
člani sindikata TITAN 38 zaposlenih	1 delegat

kupaj

25 delegatov

V osnutku pravilnika predlagajo oblikovanje komisij in sekcij, in sicer:

- komisijo za kadrovska vprašanja in volitve;
- komisijo za ohranjanje tradicij NOB, proslave in povezavo z odborom SLO;
- komisijo za vprašanje pomoči ostarelim in onemoglim občanom;
- kmečko sekcijo;
- sekcijo za družbeno aktivnost žensk;
- sekcijo za izobraževanje in kulturo ter
- sekcijo za aktivnost mladine.

Izvršilni odbor bo štel 7 članov. Člani izvršilnega odbora bodo hkrati tudi predsedniki navedenih komisij in sekcij.

Pripravljeni predlog je v javni razpravi pri občanah – članih organizacij in društvih. Na letni konferenci, ki bo konec tega meseca, bodo občani krajevne skupnosti Nevlje sprejeli pravila in izvolili delegate v novo krajevno konferenco.

F. C.

OB ZADNJIH VOLITVAH V SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

KULTURNA USTANOVA SVETOVNEGA POMENA

Mednarodna knjižnica za sodobno glasbo v Mekinjah

Konec januarja so v Mekinjah, kjer ima svoje prostore Narodna in univerzitetna knjižnica iz Ljubljane, odprli pomembno kulturno ustanovo. Mednarodni institut za sodobno glasbo, ki je doslej deloval v Parizu, so preselili v Kamnik. Tudi v Mekinjah bo to ustanovo, ki je edina te vrste na svetu, vodil skladatelj Božidar Kantušar.

V knjižnico, kjer je že sedaj zbranih preko 5000 partitur sodobnih skladateljev od leta 1900 dalje, prihajajo skladbe z vseh delov sveta. Nekatere izmed partitur so danes že zelo redke in težko dosegljive.

Partiture, plošče in magnetofonski trakovi se vodijo v posebnih

karticah, ki so urejene po avtorjih, po zasedbi izvedbe, po vrsti skladb, času trajanja itd. V knjižnico prihajajo vsak dan nova dela, ki so pravkar nastala. Člani te knjižnice so številni skladatelji, instituti in založbe z vsega sveta. Center za sodobno glasbo v Mekinjah ni običajna knjižnica, pač pa zelo razgibana ustanova, ki nam bo omogočala seznanjanje s svetovnimi skladatelji hkrati pa predstavljala kanal za naš prodor v svet. Tam bodo tudi posveti in koncerti sodobne glasbe. Obsežno samostansko dvorišče, pravijo, da je za to zelo primerno.

Ob otvoritvi, ki so se je udeležili tudi predstavniki naše občine in številni kulturni delavci, sta spregovorila Jaro DOLAR, ravnatelj NUK, in Ivo PETRIČ, v imenu društva slovenskih skladateljev. Ustanova, ki bo imela svojo podružnico v Parizu in kasneje tudi v New Yorku, pomeni veliko pridobitev tudi za Kamnik, tako v kulturnem kot tudi v turističnem pogledu.

F. S.

OBČNI ZBORI OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

Delovno kot še nikoli

Ceprav občinski svet zveze sindikatov še ne more dati dokončne ocene občinskih zborov oziroma letnih konferenc osnovnih organizacij sindikata – le-ti še ponekod potekajo, lahko ugotovimo, da je bilo v veliki večini to pomembno delo opravljeno že do 15. februarja. Ugotavljamo lahko, da so občni zbori oziroma letne konference potekali v delovnem vzdušju ob dobri udeležbi, da so v večini osnovnih organizacij sindikata sprejeli svoja pravila, letne delovne in finančne načrte, tam pa, kjer so to pripravili pomanjkljivo ali premalo konkretno, pa bodo to popravili do konca februarja. V sleherni osnovni organizaciji, kjer je to mogoče, so ustanovili sindikalne skupine, kar je nova oblika dela v sindikatih. Ustanovljenih je bilo tudi nekaj novih osnovnih organizacij sindikata.

Delavci so zainteresirani za hitrejšo uveljavljanje novih samoupravnih odnosov, za zaživetev delegatskega sistema kot je načrtan, delavci zahtevajo hitre, točne in razumljive informacije o dogajanjih v sredini, v kateri ustvarjajo dohodek in izven nje, itd. Žal občni zbori niso izluščili konkretnih vzrokov za to, da po vsebinski plati nova samoupravna organiziranost še ne daje pravih rezultatov, da delo delegacij še ni zaživel v pravi meri.

Na večini občinskih zborov oziroma letnih konferenc so delavci spregovorili o aktualnih problemih stabilizacije, politiki varčevanja, delovnih razmerah, medsebojnih odnosih, rekreaciji in ne nazadnje tudi o delitvi predvsem osebnih dohodkov, manj pa o delitvi dohodka.

Cutiti je, da se je od zadnjih občinskih zborov marsikaj premaknilo na bolje, saj imajo bodoča sindikalna vodstva precej napotkov in zahtev za bodoča dela prav s strani neposrednih proizvajalcev, ki so bili med razpravljalci precej bolj številni kot prejšnja leta.

maj

Cesta Špitalič—Motnik letos nared

Cestno podjetje iz Ljubljane bo letos nadaljevalo z modernizacijo Tuhinjske ceste. Že marca bodo začeli z zemeljskimi deli na odseku Špitalič – Motnik, ki bo dolg okoli 2,7 kilometra. Vsa dela, ki jih bo financirala republiška skupnost za ceste, bodo veljala 9,2 milijona dinarjev. Prav Cestno podjetje iz Ljubljane je bilo na natečaju najugodnejši ponudnik, zato so dela zaupali prav njihovim delavcem.

Omeniti moramo, da bodo ob modernizaciji odseka Špitalič – Motnik, nekoliko skrajšali sedanjo traso ceste. Tako se bodo graditelji ognili sedanjemu ovinku pri cerkvi in zadržnem domu v Špitaliču. Cesta bo namreč kar prečkala polje in bo mnogo manj ovinkasta. Vse kaže, da letos ne bodo mogli asfaltirati odseka Špitalič do prelaza Kozjak, kar so tudi predvidevali, vendar bo tudi moderno urejena cesta med Špitaličem in Motnikom velik prispevek republiškega cestnega sklada za gradnjo Tuhinjske ceste, ki bo to prelepo dolino še bolj odprla svetu. Pričakujemo, da se bodo posebno v Motniku zopet predramili prizadevni turistični delavci in sledili pozivu pokojnega tovariša Zdravka Hribovskega, ki si je toliko prizadeval za razvoj turizma v Motniku.

- tj

Skupščina skupnosti študentov občine Kamnik

16. januarja 1975 je bila v mali dvorani Doma v Kamniku skupščina študentov kamniške občine. Skupščine se je udeležilo 52 študentov, kar kaže, da se študentje naše občine le zanimajo za delovanje svoje organizacije.

Na skupščini so študentje sprejeli Poslovnik o delu konference OO ZSMS KSK. Nato so predsedniki komisij prebrali poročila o svojem delu v preteklem mandatu.

Komisija za idejnopolična vprašanja je naletela pri svojem delu na problem predavateljev, zato so zdaj navezali stike z Delavsko univerzo in skupaj z le-to sestavili program nadaljnega idejnopoličnega izobraževanja študentov. Pomembni sta predvsem dve točki lanskega akcijskega programa, ki se bosta, upajmo vsaj, izpolnili v novi mandatni dobi. To je: sodelovanje s tozidi in sodelovanje pri kreiranju štipendijske politike.

Tudi komisija za športno dejavnost je naletela na težave pri izpolnjevanju akcijskega programa. Tako je krivo njihovi neuspešnosti

pomanjkanje prostorov za rekreacijo študentov, in kar je najbolj pomembno – nezainteresiranost študentov samih na tem področju.

Poročilo Mojce Podobnikove o štipendijski politiki v naši občini je pokazalo, da se je končno tudi tu nekoliko premaknilo. Potrebno pa je še poudariti, da je štipendij na občini še dovolj, da se je treba malo pozanimati zanje, ker same ne bodo prišle k tistim, ki jih še nimajo, a potrebujejo sredstva za šolanje.

Skupnost študentov je v preteklem obdobju pomagala Srečku Zajcu in Iztoku Megliču pri izidu njune pesniške zbirke „Impresija trenutka“, kar je hvalevredno delo. Ne na koncu pa je potrebno tudi omeniti dejstvo, da je Skupnost študentov ves čas poslovala z lastnimi sredstvi in da ni dobila nobene dotacije. Upajmo, da se bo kmalu tudi v tej smeri kaj premaknilo in tako pripomoglo k uspešnejšemu delovanju študentov.

Skupščina je izvolila tudi novo predsedstvo, ki je sestavljeno iz 9 članov, in nadzorni odbor KSK, ki

steje 3 člane. Novo izvoljeni predsednik pa je Davor Gregorc.

Tov. Ferdo Cvetko je zaželel novo izvoljenemu predsedstvu mnogo uspeha v nadaljnjem delu, tov. Pestotnik pa je študente še enkrat spomnil, da je ena od dolžnosti študentov tudi nujnost vključevanja v krajevne skupnosti, kajti tega obvezujejo sklepi IX. kongresa ZSMS.

Po končani skupščini je bil spoznavni večer s plesom. Za to nekatere prišli samo zaradi te, zadnje točke dnevnega reda.

In na koncu! Študentje, čimprej se aktivno vključite v delovanje svoje organizacije, saj boste le s tem pripomogli k njeni uspešnosti in s tem tudi svoji. Saj imamo vendar dom, saj smo vendar mladi! Ne trošimo svojih moči samo po zakajenih lokalnih, naredimo tudi nekaj za skupnost!

SONJA HRIBOVŠEK

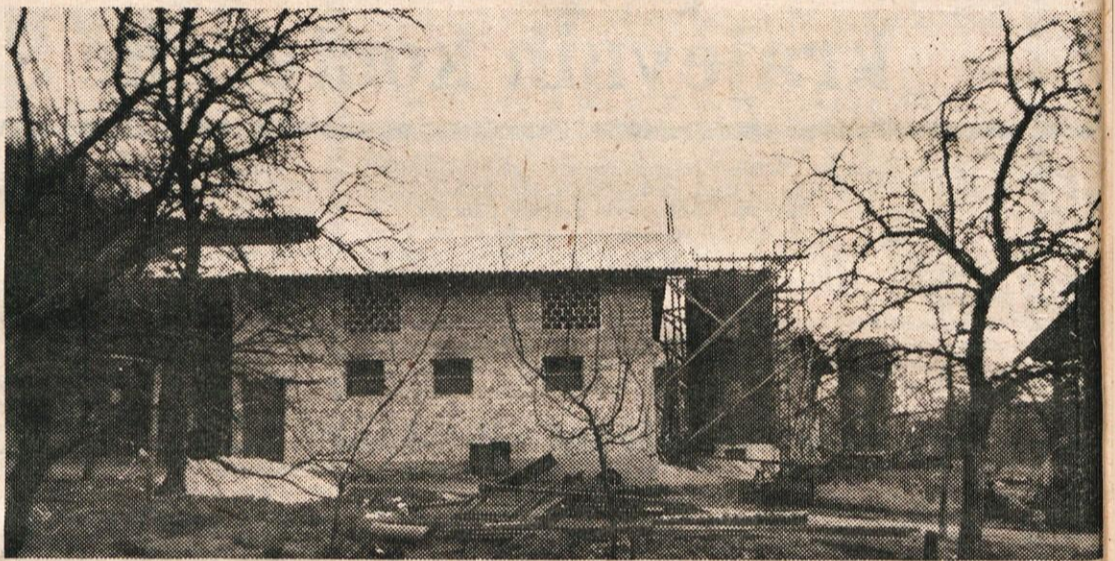
Občinska rezerva za poravnavo škode

Občinska skupščina je na predlog izvršnega sveta in posebne komisije razdelila 91.070,50 dinarjev za saniranje škode, ki so jo povzročili lanski jesenski nalivi. Ves denar je bil razdeljen za ceste, ki so bile močno poškodovane. Denar je namenjen za popravilo ceste Vrhpolje–Hrib–Poreber, ceste Potok–Snovik–Trobčno–Osredok, ceste Markovo–Studenca, ceste Novi trg, in ceste Košiče–Tunjice, ki je bila tudi najbolj poškodovana. Denar so prejele krajevne skupnosti, ki vzdržujejo posamezne cestne odnose, in Komunalno podjetje Kamnik za cesto skozi Novi trg.

Denar iz občinske rezerve se sme uporabljati le za odpravo posledic naravnih nezdov. Ker se ob podobnih nesrečah vedno ne more sestati občinska skupščina, so delegati pooblastili izvršni svet, da sam odloča o denarju občinske rezerve do višine 100.000 dinarjev. O uporabi tega denarja pa bo izvršni svet enkrat letno poročal občinski skupščini.

-tj

Tudi v Podgorju rastejo novi hlevi in silosi

Kmetje v naši občini so lani zgradili 21 silosov za živinsko krmo in štiri moderne hleve, več pa so jih prenovili. Za to namene in za nakup kmetijskih strojev so kmetje vložili prek 1,6 milijarde starih dinarjev lastnega denarja. Poleg tega pa so kmetje uporabili preko 400 milijonov S dinarjev posojil preko hranilno kreditne službe Emone.

Opozorilo Priprava za gradnjo novega mostu

Vse odbore krajevnih organizacij SZDL in vodstva družbenopolitičnih organizacij opozarjamo, da so bili do 28. t. m. dolžni poslati občinski konferenci SZDL predloge za podelitev priznanj OF.

Do 16. t. m. smo prejeli samo nekaj predlogov krajevnih organizacij SZDL.

Žirija za podelitev priznanj naproša zato vse odgovorne, naj s predlogi pohitijo.

Da bi žirija pri razpravi o predlogih lažje opravila svoje delo, prosimo predlagatelje, da upoštevajo navodila in kriterije pri utemeljitvah posameznih predlogov.

Občinska konferenca SZDL KAMNIK

Dobro obiskana predavanja

V sodelovanju s krajevnimi odbori za splošni ljudski odpor je kamniška delavska univerza organizirala številna predavanja v vseh krajevnih skupnostih. Na predavanja, ki jih bo 23 in bodo končana te dni, vabijo vse občane, zlasti pa tiste, ki nimajo vojaškega razporeda. Za te občane je predavanje seveda obvezno.

Predavatelja Matjaž Tratnik z oddelka za narodno obrambo pri kamniški občini in Tomaž Jančar seznanjata občane z mestom in vlogo krajevne skupnosti v vseljudski obrambi in družbeni samozasčitvi. Ob koncu vsakega predavanja prikazujejo tudi poseben zvočni film „Mirna III“, ki prikazuje oborožen upor proti okupatorju v eni izmed slovenskih krajevnih skupnosti.

Na predavanjih, kjer preverjajo udeležbo predstavniki odbora za splošni ljudski odpor pri krajevni skupnosti, je udeležba zelo številna in na nekaterih predavanjih so morali nekatere občane kar odsvetovati, ker v dvorani ni bilo prostora. Take oblike izobraževanja bodo seveda še sledile.

-tj

Kdaj po asfaltu v Nasovče?

V krajevni skupnosti Komenda so posebno delavni pri asfaltiranju vaških potov, ki povezujejo pomembne vasi v krajevni skupnosti. Tako so pred leti asfaltirali cesto Komenda Križ, ki bi jo bilo treba preliti še z eno asfaltno prevleko. Tudi cesta na Klanec je že asfaltirana in vaščani so odstopili, brezplačno seveda, tudi nekaj zemlje, da so cesto lahko izravnali. Seveda so ob vsakem asfaltiranju poleg denarja krajevne skupnosti veliko denarja prispevali vaščani iz svojega žepa.

Zgledi, vlečejo, pravi dolgoletni predsednik krajevne skupnosti Komenda Janko Juhant, zato bo mogoče letos le začeti z asfaltiranjem ceste Komenda–Breg–Nasovče. Tu bi bilo potrebno po-

rezati nekaj ovinkov, seveda bodo morali sedanji lastniki zemljišč ob cesti del zemlje le odstopiti, kot na Klanecu, je dejal Janko Juhant. Letos bo morda cesta le urejena do Koritnika, prihodnje leto pa bodo z gradnjo nadaljevali. Krajevna skupnost ima že rezerviranih 120.000 dinarjev, pričakujejo pa, da bo del prispevala tudi občina, večji del pa občani ob cesti sami. Torej lahko rečemo, da je asfaltiranje ceste v veliki meri odvisno od pripravljenosti vseh vaščanov Brega in Nasovče, ki jim bo cesta tudi namenjena. Cesta, ki bo široka 5 metrov in bo imela 4 metre širok asfaltni trak in utrjene bankine, bo nova pridobitev za kamniško občino.

Urejena cesta v Tunjice

Delavci kamniškega komunalnega podjetja so se pred časom lotili temeljitega popravila ceste v Tunjice. Pod Tunjiškim klancem so prestavili strugo potoka, ki je spodjedal cesto. Na tem območju je bila cesta že zelo ozka in je bilo srečanje dveh avtomobilov že zelo težko. Seveda je pri prestavitvi in ureditvi struge potoka zelo veliko dela. V staro strugo in okoli nje bodo nasuli zemljo, ki jo bodo izkopal pri gradnji kolektorja, zato bo to vse lepo urejeno.

Cesta v Tunjice bo mnogo širša in klanc bo prevozen tudi za težje

tovornjake. Če bo vreme graditeljem tudi v naprej tako dobro služilo kot sedaj, bo cesta ob koncu marca že nared. Seveda v Tunjice letos še ne bo asfalta, vendar bo 6 metrov široka cesta dovolj tudi za avtobuse. Omeniti namreč moramo, da si vaščani Tunjice in okoliških zaselkov že dolgo časa prizadevajo za urejen avtobusni prevoz otrok v kamniško osnovno šolo. Krajevno skupnost Tunjice čaka v prihodnje zelo težka naloga, saj bodo cesto prav gotovo asfaltirali. Asfaltiranje tako dolgega odseka ceste pa bo zahtevalo veliko denarja.

-tj

RAZGOVOR Z OBČANOM

Šah pod kmečko streho

Ko smo po vojni obnovljali družabno življenje v bivšem kamniškem okraju, smo se čudili, odkod je Lojze Ocepek, kmet iz Komenske Dobrave, vzel tako silno željo in ljubezen do šahovske igre, da je peš ali pa s kolesom prihajal na vse šahovske prireditve v Kamniku in Domžale. Bil je med najmočnejšimi igralci in na simultankah so tudi velemejstri klonili pred njegovo premišljeno in iznajdljivo igro. Zdaj je Lojze Ocepek zajadril v 70. leto. Rodil se je na Dobravi pri Komendi leta 1905 pod skromno kmečko streho.

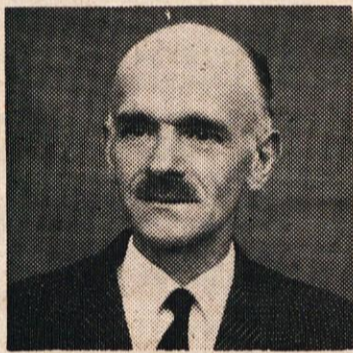
Radoveden sem bil, kje se je naučil igrati šah. „Jeseni leta 1929 sem šel v Francijo, kjer sem se zaposlil v rudniku blizu belgijske meje,“ je pripovedoval Lojze Ocepek. „Zaradi poškodbe na nogi sem dalj časa ležal v bolnišnici. Zraven mene je ležal tajnik poljskega šahovskega kluba, ki me je nenahoj silil, naj igram z njim šah. Naučil me je vleči figure in kmalu sem že lahko igral. Ko je Poljak ozdravel, mi je pustil šahovske figure in dva letnika dunajske šahovske revije, da sem preigral partije in se kratkocasil, pri tem pa sem se mnogo naučil. Kasneje sem se vključil v poljski šahovski klub in sem redno igral.“

„Kako je bil organiziran šah v Franciji?“

„V rudniškem bazenu ob belgijski meji je delovalo pet šahovskih klubov, po dva francoska in poljska in en češki. Največjo disciplino sem opazil pri francoskem klubu v velikem mestu Lille. V štirih skupinah je igralo po 10 šahistov. Zmagovalec je vedno napredoval v višjo skupino, zadnji pa se je moral pomakniti v nižjo. V našem poljskem klubu pa so močnejši igrali med seboj in so začetnikom dajali figuro „naprej“. Igral sem tudi na dopisnih turnirjih. Brat mi je poslal Vidmarjev šahovski učbenik, ki mi je zelo koristil. Imam še poročilo o nekem našem dopisnem turnirju v Franciji, kjer sem igral zelo uspešno. Tudi po vrnitvi v domovino leta 1946 sem ostal v zvezi s šahisti v Franciji, vendar sem moral opustiti dopisne turnirje, ker so odgovori iz Francije prekasno prišli do mene.“

„Kako pa je bilo s šahom v domovini?“

„V začetku me je mučila silikoza in poldrugo leto nisem vedel, ali bom obstal. Toda v zdravem zraku naše Dobrave sem si kmalu opomogel, tako da sem bil močnejši kot kdajkoli poprej. Toda nastopile so druge težave. Nenaden padec valute mi je pobral skoro vse prihranke, trije otroci so bili v šoli, stanovanje pa sem imel nemogoče. Naučil sem vse otroke, da so igrali šah in tako smo imeli v hiši kar prave družinske turnirje. Ko sem premagal bolezen, sem se zaposlil v Kamniku in začel zidati hišo. Kljub temu pa sem vsak teden hodil v Komendo na šahovske večere.“

LOJZE OCEPEK

Da je danes šahovski klub v Komendi tako močan in dobro organiziran – saj je v Komendi sedež občinskega šahovskega odbora – se mora v prvi vrsti zahvaliti Lojzetu Ocepku, ki je bil prvi učitelj in organizator komendskih šahistov. Njegovo delo uspešno nadaljuje sin Rudi, ki je dosegel že moč provokatornika.

Kadar je Lojze Ocepek prišel na simultanko, smo že vedeli, da bo gostujoči mojster ali velemejster premagan. Rad se spominja tistih časov:

„Najtežjo partijo sem vodil z danskim velemejstrom Larsenom. Ko je videl, da pravilno odgovorjam na njegove poteze, je skušal zaplesti igro, pri tem pa sem mu ugrabil damo. Gledalci so tako navallili na moj stol, da se nisem mogel premikati in sem v nadaljevanju skoraj

zabredel v težave, končno pa sem le zmagal. Le škoda, da se vseh simultank nisem mogel udeležiti, ker so bile v delovnem času.“

Lojze Ocepek se je udeležil tudi večine šahovskih turnirjev, ki smo jih organizirali v Kamniku in Domžalah. Na nekaterih sta sodelovala tudi močna šahista ing. Konstantin Telešov in dolgoletna državna prvakinja Lidija Timofejeva iz Zemuna. Kakšna je bila takrat prizvenost šahovski igri, naj bo primer, da je Ocepek hodil na turnir v Kamnik peš iz Komenske Dobrave, upokojeni sodni predstojnik Gilbert Zupančič pa tudi večkrat peš iz Domžal. Lojze Ocepek je sodeloval na vseh turnirjih, ki so jih v Domžalah organizirali v spomin umrlih šahistov Heringa in Zupančiča.

„Zelo sem cenil požrtvovalnega Franca Heringa, prvega poveljnega šahovskega organizatorja v kamniškem okraju,“ pripoveduje Lojze Ocepek, „o Gilbertu Zupančiču pa sem že bral v Franciji v Vidmarjevi knjigi. Bil je zelo močan igralec. Štirikrat sva igrala na turnirjih in vse štiri partije so se končale neodločno. Iz spoštovanja do obeh šahovskih tovarišev sem se udeležil vseh turnirjev v njun spomin. Za rezultat se nisem potegoval, ker so medtem moji soigralci močno napredovali. Iaz pa se nisem utegnil toliko posvečati teoriji. Včasih je udeležba na spominskem turnirju terjala hud napor. Od doma sem moral s kolesom v Kamnik na delo v tovarno, po končanem delu pa spet s kolesom v Domžale. Nekoč se mi je pri kolesu zlomila vilica, da sem padel ter se končno zbudil iz nezavesti šele doma v postelji. To je bilo že četrtič, ko sem zaradi poškodbe na glavi ležal v globoki nezavesti.“

„Ali je šah zdaj za vedno pokopan?“

„Se vedno rad sedem za šahovsko desko ali preigram kako partijo za zabavo. Tudi igralnih večerov komendskega šahovskega kluba se rad udeležujem – v vzpodbudo mlajšim!“

Zasluznemu šahovskemu veteranu želimo še mnogo zdravih let in obilo prijetnega razvedrila za šahovsko desko!

I. Z.

Manj čakanja na gradbena dovoljenja

Zaradi številnih pripomb občanov, delegatov, krajevnih skupnosti in drugih v zvezi z mnogimi soglasji, ki so potrebna za pridobitev lokacijskih in gradbenih dovoljenj ter dolgimi roki, preden občani pridejo do takih dovoljenj, je izvršni svet občinske skupščine sklenil temeljito proučiti ta problem in v okviru predpisov sprejeti tudi ustrezne rešitve.

V ta namen je bil pred dnevi sklican sestanek predstavnikov Elektro Ljubljana, PTT, Komunalnega podjetja, stanovanske skupnosti, zavoda za spomeniško varstvo, kmetijske zemljiške skupnosti in inšpekcijskih služb. Na tem posvetu so ugotovili, da je mogoče izdajanje soglasij poenostaviti in tudi skrajšati nekatere roke. Največ razprave je bilo okrog soglasij PTT, ki se zahtevajo na celotnem območju občine in tudi za vse spremembe in dopolnitve objektov. Posebej je bilo potrebno soglasje za lokacijo in posebej za gradbeno dovoljenje. V bodoče bodo zahtevali soglasje le za nove lokacije. To soglasje pa bo veljalo tudi za gradbeno dovoljenje. Tudi soglasje Elektro Ljubljana bi bilo potrebno le za lokacijsko, hkrati pa bi veljalo tudi za gradbeno dovoljenje. Rok za izdajo teh soglasij bo v bodoče največ en mesec.

Soglasje za priključitev na vodovod in kanalizacijsko omrežje je potrebno samo tam, kjer to omrežje obstoja, ali pa je že načrtovano primarno omrežje.

Vsa navedena in druga soglasja za naročnike zbere stanovansko podjetje, ki mora izdelati lokacijsko dokumentacijo najkasneje v enem mesecu in pol od oglada na terenu oziroma od sklepa izvršnega sveta. Ta rok pa seveda velja samo v primeru, če je lastništvo zemljišča že urejeno.

Po vsem tem lahko pričakujemo, da bo občan v prihodnje preje prišel do potrebnega gradbenega dovoljenja.

F. S.

POJASNILO

V zadnji številki Kamniškega občana je bil na prvi strani podpis k sliki nerodno zapisan, saj je za hudomušne izvenel, kot da predsednik občinske skupščine in predsednik občinske konference SZDL določata predsednike samoupravnih interesnih skupnosti. Obema se za nerodnost opravičujemo. Vsem občanom je prav gotovo znano, da vse bodoče kadre samoupravno, z veliko mero demokratičnosti predlagajo ustrezni kadrovski organi pri družbenopolitičnih organizacijah.

Urednik

ZARJA Obrtno in montažno podjetje Kamnik

Opravljamo:

- elektroinstalacijska dela,
- kovinsko instalacijska,
- vodovodno-instalacijska,
- kovinsko konstrukcijska,
- kleparska, pleskarska, slikarska in steklarska dela

ANKETA O DELU DELEGACIJ V KAMNIŠKI OBČINI

Prve izkušnje: delegacijam več pozornosti

Z namenom ugotoviti, kakšne pogoje imajo delegacije za svoje delovanje, kakšna je njihova povezanost z delovnimi ljudmi in občani, še zlasti pa, kako ocenjujejo svoje dosedanje sodelovanje v zborih občinske skupščine, je predsedstvo občinske skupščine Kamnik izvedlo anketo med delegacijami. Ta anketa predstavlja samo eno izmed oblik spremljanja problemov, ki se pojavljajo v delu delegacij. O delu delegacij je bilo doslej govora že na seminarjih za delegate, na obeh posvetih vodij delegacij in ob obiskih predsednika občinske skupščine ali predsednikov zborov na sestankih z delegati. Vendar pa anketa, ki je bila poslana vsem 122 delegacijam, najbolj celovito zajema nekatera pomembna vprašanja iz delovanja delegatov v TOZD in v KS.

Na anketo je do postavljenega roka odgovorilo 97 delegacij, kar je 80 % vseh delegacij, ki sestavljajo zbor krajevne skupnosti in zbor združenega dela občinske skupščine.

Delegatov je bilo postavljenih 20 vprašanj. Od tega se je 11 vprašanj nanašalo na neposredno delo, izvajanje nalog delegacij in pogoje za delo delegacij, 4 vprašanja so obsegala oceno gradiva za seje zborov in odgovore na delegatska vprašanja, v 3 vprašanjih so bili zajeti dnevni redi sej, čas in način sklicevanja sej zborov.

S posebnim vprašanjem je bila zajeta tudi problematika, ki jo delegacija obravnava v zvezi z delom republiške skupščine. Na koncu pa so delegacije dale še splošne pripombe in predloge, ki naj pripomorejo k boljšemu in učinkovitejšemu delu delegacij.

Kaj so pokazali odgovori na anketo?

Izvoljene delegacije in konference delegacij redno obravnavajo problematiko, o kateri bo tekla kasnejša beseda na zborih občinske skupščine. Delegacije v kolektivih, kjer so vsi zaposleni delegati, tega ne opravljajo redno, pač pa le od časa do časa, ko določijo delegata, ki jih na določen čas zastopata v konferenci delegacij. Treba je pripomniti, da svoje gradivo za sejo skupščine prejmejo tudi tisti kolektivi, ki imajo samo dva ali tri zaposlene delavce.

V dveh tretjinah delegacij v TOZD-ih se delegati sestajajo sami.

Na njihovih sejah doslej še ni bilo članov drugih samoupravnih teles, upravnih in družbenopolitičnih vodstev, podjetja oziroma ustanove. Boljši je položaj v krajevnih skupnostih, kjer imajo ponekod skupne seje s sveti KS, ali pa se sej redno udeležujejo predsedniki svetov KS, ali posamezni njegovi člani oziroma člani odborov krajevnih skupnosti SZDL.

Približno dve tretjini delegacij v TOZD oziroma delovnih skupnostih se sestaja med delovnim časom, največkrat proti koncu prve izmene. Vse delegacije krajevnih skupnosti pa imajo svoje sestanke v popoldanskem oziroma večernem času.

Udeležba na sejah delegacij v TOZD se giblje od 50 do 100 %, najpogosteje okrog 80 %. V dveh delegacijah KS ugotavljajo, da je udeležba slaba (večkrat pod polovico vseh delegatov), v ostalih KS pa prihaja na seje od 60 do 80 % izvoljenih delegatov. Slabšo udeležbo delegatov so zabeležili v večjih krajevnih skupnostih (Kamnik, Duplica itd.).

Marsikaj pove odgovor, da 57 % delegacij v TOZD doslej ni zavzelo določenega stališča oziroma predloga, ki naj bi ga izbrani delegat posredoval na seji zborov.

Odločitev, taka ali drugačna, je prepuščena delegatu. Le v 37 delegacijah za zbor združenega dela so doslej sprejeli eno ali več konkretnih predlogov, oziroma stališč, do predlaganih rešitev v gradivu. Dosti večja je v tem pogledu aktivnost delegacij v

KS, kjer so se doslej vse delegacije pojavile s svojimi predlogi oziroma vprašanji občinski skupščini, nekatere celo večkrat.

Večina delegatov obvešča svoje delegacije o poteku seje zborov občinske skupščine, vendar še na naslednji seji delegacije, le ena delegacija je odgovorila, da delegat poroča o pomembnih sklepih takoj, ko se vrne s seje. V nekaterih KS delegat poroča tudi na seji sveta KS. Največkrat delegati obvestijo o sprejetih pomembnih sklepih takoj vodjo svoje delegacije.

Da bi zagotovilo udeležbo na seji zborov, 27 % delegacij v TOZD določi namestnika, ki se udeleži seje v primeru, če se določeni delegat ne more. Tako ravna tudi delegacije v polovici krajevnih skupnosti. Ena četrtina delegacij v TOZD doslej ni preverjala oziroma se ni zanimala za udeležbo svojega delegata na sejah občinske skupščine, medtem ko udeležbo na sejah spremljajo vse delegacije v krajevnih skupnostih.

Večina delegacij v TOZD meni, da na sejah delegacij ni potrebno pisati zapisnika, medtem ko v eni tretjini delegacij sodijo, da bi bilo prav, če bi zapisnike za delegacije pošiljali sekretariatu občinske skupščine in da bi dane predloge izvršni svet oziroma drugi predlagatelji že upoštevali pred sejo skupščine. Tako bi bile seje lahko krajše. Podobnega mnenja je tudi 80 % delegacij krajevnih skupnosti.

F. S.

VPRAŠANJA DELEGATOV

Zanima nas

Izvršni svet kamniške občinske skupščine je dobil za zadnjo sejo vseh zborov občinske skupščine številna delegatska vprašanja. Tu so zlasti številna vprašanja iz krajevnih skupnosti in se nanašajo na gradnjo raznih pomembnih komunalnih objektov. Tokrat so se delegati na seji vseh zborov občinske skupščine odločili, da naj izvršni svet odgovore na vprašanja delegacij daje pisмено. Pripomniti pa je treba, da številne delegacije vprašujejo izvršni svet za probleme, katerih rešitev ni v pristojnosti občinske skupščine ali njenih organov. Takih vprašanj naj bi delegacije v prihodnje ne zastavljale več, ker bi to le zavlačevalo rešitev problemov.

DO VODIC ŠE NE BO ASFALTA

Delegacija krajevne skupnosti Moste je vprašala, ali bo v občinskem proračunu predviden denar za asfaltiranje ceste Moste-Vodice? Izvršni svet ne predvideva, da bi letos uvrstili asfaltiranje ceste do Vodice med postavke proračuna. Republiška skupnost za ceste zahteva pri modernizaciji regionalnih cest, med katere je uvrščena tudi cesta Moste-Vodice, vsaj 50 odstotkov udeležbe občine, vendar pa občinski proračun zaradi omejitve porabe v letu 1975 ne bo mogel prispevati potreben delež za asfaltiranje. Omeniti tudi moramo, da republiška skupnost za ceste letos financira nadaljevanje gradnje Tuhinjske ceste.

Bankine na cesti Kamnik-Moste, ki že nekaj časa niso utrjene, so bile tudi predmet vprašanja delegacije iz Most. Generalni direktor cestnega podjetja Ljubljana, ki vzdržuje omenjeno cesto, je predsedniku občinske skupščine zagotovil, da bodo bankine kaj kmalu urejene v okviru rednih vzdrževalnih del.

Tudi na vprašanje, kdo je investitor gradnje centralne kurjave v osnovni šoli Moste, je odgovoril izvršni svet, ki je sporočil, da je investitor samoupravna temeljna skupnost za izobraževanje, ki že ima del denarja iz presežkov preteklega leta. Del denarja bo prispevala krajevna skupnost, izvršni svet pa pričakuje, da bo tudi temeljna skupnost za izobraževanje v okviru možnosti poizkušala najti rešitev. Vgradnja centralne kurjave v osnovni šoli v Mostah je prav gotovo še predmet številnih prihodnjih razprav.

Ker so številni prosvetni delavci brez primernih stanovanj in je že težko zagotoviti zadostno število učiteljev, smatra izvršni svet, da se bo morala samoupravna interesna skupnost za izobraževanje povezati z gospodarskimi organizacijami za rešitev stanovanjskega vprašanja prosvetnih delavcev.

KDAJ BODO TUDI V KOMENDI SOLIDARNOSTNA STANOVANJA?

To vprašanje so zastavili delegati iz Komende. Izvršni svet je v svojem odgovoru poudaril, da z denarjem stanovanjskega sklada razpolaga samoupravna stanovanjska skupnost občine, ki odloča o programih gradnje. Delegati, ki sestavljajo skupščino samoupravne stanovanjske skupnosti, se bodo verjetno odločali za gradnjo tam, kjer bodo rešili največ stanovanjskih problemov. Upoštevati pa je treba, da je treba graditi stanovanja blizu gospodarskih organizacij, kar bi pocenilo prevoze, ki bremenijo stroške gospodarstva.

Delegati iz Komende je tudi zanimalo, zakaj niso postavljene napisne table, ki označujejo začetek in konec naselja?

Referent za komunalne zadeve je v prispevku predsednika krajevne skupnosti pregledal vso prometno signalizacijo v krajevni skupnosti. Za prometno signalizacijo, torej za postavitev in vzdrževanje prometnih znakov, je na regionalnih cestah odgovorno cestno podjetje in na cesti Kamnik-Moste, ki je regionalna cesta, so vsi znaki pravilno postavljeni. Na občinskih cestah pa postavlja vse prometne znake in napisne table občina, ki prav sedaj obnavlja že postavljene znake, ki jih neznanci uničujejo.

O gradnji trgovine in regulaciji potoka Brnik pa se bo krajevna skupnost povezala s trgovskim podjetjem Kočna oziroma vodno skupnostjo Ljubljana Sava, ko bo o programu del za leto 1975 govora na občinski skupščini.

ALI BO OBČINSKI PRORAČUN PRISPEVAL DEL ZA ASFALTIRANJE CESTE V PODGORJU?

Delegacija krajevne skupnosti Podgorje je zaprosila občinsko skupščino za prispevek k asfaltiranju ceste skozi Podgorje.

Izvršni svet pozna problem asfaltiranja ceste skozi naselje Podgorje, kar si je zadala v svojem programu krajevna skupnost. Sedaj ni mogoče zagotoviti denarja za podgorski asfalt, ker občinska skupščina še ne ve, kakšen bo dogovor z gospodarskimi organizacijami o financiranju dejavnosti krajevnih skupnosti. Povdariti pa je treba, da bodo delovne organizacije v okviru svojih možnosti poiskale del denarja za financiranje krajevnih potreb. Šele potem bo lahko tudi občinska skupščina z gotovostjo odgovorila na vprašanje podgorske in drugih delegacij.

KAKO JE Z ŽELEZNIŠKO POSTAJO?

Delegati krajevne skupnosti Kamnik in sveta krajevne skupnosti je zanimalo vprašanje uporabe mestne železniške postaje, kjer je bil pred leti mladinski klub. Občinska konferenca Zveze socialistične mladine je ugotovila, da mladina v okviru omejenih finančnih možnosti ne more sama vzdrževati poslojpa niti ga ne more uporabljati. Zato so mladinci sklenili, da poslojpe vrnejo v upravljanje občinski skupščini. Prav gotovo bo o nadaljnji usodi železniške postaje še govora na eni izmed prihodnjih sej občinske skupščine.

KAJ JE S PRENOVITVIJO STARE ETE?

Pred dobrim letom je Stanovanjsko podjetje Kamnik začelo preurejati stavbo, v kateri je imela prostore kamniška ETA. Ob začetku del je kazalo, da so obokani stropi spodnjih prostorov nepoškodovani. Toda po odstranitvi ometa se je pokazalo, da so oboki razpokani in ponižani. Zaradi tega bo potrebno vse stropne utrditi, kar ni majhen strošek. Investitorju, samoupravni stanovanjski skupnosti Kamnik, pa primanjkuje denarja. Za trgovske lokale, ki bodo v tej hiši, se zanimajo podjetja „Astra“ iz Ljubljane in „Mladinska knjiga“ ter cvetličar. Lahko pa pričakujemo, da bo objekt letos le dograjen in usposobljen za trgovsko dejavnost.

ALI BODO VAŠČANI SREDNJE VASI PLAČEVALI PRISPEVEK ZA UPORABO MESTNEGA ZEMLJIŠČA?

Delegacije krajevne skupnosti Srednja vas je zanimalo, zakaj naj bi tudi v Srednji vasi uvedli plačevanje prispevka za uporabo mestnega zemljišča, saj so vaščani sami zgradili vodovod in električno napeljavno?

Občinska skupščina je predlagala vsem krajevnim skupnostim naj razmislijo o predlogu uvedbe tega prispevka, kar bi zagotovilo stalen vir dohodkov za vzdrževanje in gradnjo novih komunalnih objektov. Omeniti namreč moramo, da bi tako zbran prispevek ostal izključno krajevnim skupnostim in ga ne bi odvajali v občinsko blagajno, kot nekateri nepoučeni občani mislijo. Torej je prispevek za uporabo mestnega zemljišča le stalen vir denarja za krajevne potrebe, ki jih bo iz dneva v dan več. Občinska skupščina tudi ne vztraja, da naj bi v vsaki krajevni skupnosti uvedli plačevanje prispevka. Uvedba prispevka tudi ne bo mogoča, če se v krajevnih skupnosti zanj ne bodo sami odločili. Torej je predlog občinske skupščine le uvod v razmišljanje o stalnih dohodkih krajevnih skupnosti. V današnji številki Kamniškega občana so objavljene le nekateri najpomembnejši odgovori na vprašanja delegatov, kar je bil tudi sklep zadnjega zasedanja vseh zborov občinske skupščine. Vse delegacije bodo z vabili na prihodnjo sejo skupščine prejele tudi pisemne odgovore na vsa zastavljena vprašanja.

DIATI Kamnik

Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Kamnik, vabi na letni občni zbor, ki bo dne 7. marca 1975 ob 19. uri v mali dvorani Kina Dom v Kamniku, vse svoje dosedanje člane in tiste, ki so se medtem že izkazali s svojim delom pri patentih, tehničnih izboljšavah in racionalizaciji.

Posebno pa vabimo še zastopnike sindikatov ter delovnih in družbenih organizacij občine Kamnik in Domžale, da bi s svojo navzočnostjo podprli in dali s svoje strani spodbudo k tej prepotrebni dejavnosti.

Kamnik, dne 21. februarja 1975

Odbor

Mirko Podbevšek 60-letnik

Mirko PODBEVŠEK—Lado je 15. februarja praznoval 60-letnico svojega bogatega revolucionarnega življenja.

Rojen na Brezovici pri Zlatem polju, se je kot delavec zelo zgodaj seznanil z naprednim delavskim gibanjem, ki je pred vojno tudi na podeželju dobivalo vse razsežnejše oblike. Razpad Jugoslavije ga je zelo prizadel in ni se mogel sprizniti z usodo slovenskega naroda, ki so mu jo namenili nacisti.

Zato se je že takoj po okupaciji povezal s člani komunistične partije in aktivisti NOB, ter začel organizirati OF. V prvih dneh po razpadu Jugoslavije je organiziral močno agitacijo proti Nemcem. Moč njegove besede in prepričljivost sta bili močnejši od nemške propagande in v nekaj mesecih se je organizacija OF pod njegovim neposrednim vodstvom utrdila na Zlatem polju in okolici. Prve partizanske enote so

MIRKO PODBEVŠEK-LADO

imele na njegovem terenu zagotovljen obstoj. Svoje delovanje je širil tako proti Tuhinjski dolini, kakor tudi čez Črni graben na Moravško.

Zaradi zasledovanja Nemcev je aprila 1942 odšel v partizansko edinico, kjer je bil postavljen za komandirja čete, kasneje pa zaradi uspešnega političnega dela, za političnega komisarja. Ta partizanska enota je tedaj izvedla mnogo pomembnih akcij, zaradi katerih so Nemci razpisali 20.000 mark nagrade tistemu, ki bi jim ga izročil živega ali mrtvega.

Leta 1943 je bil zaradi težke rane na roki, po delnem okrevanju poslan na politično delo na teren.

1944 je bil imenovan za političnega komisarja kamniško-zasavskega vojnega področja, kjer je bil do konca vojne.

Leta 1942 mu je kot partizanka padla žena, dva enoletna otroka pa so okupatorji odpeljali v Nemčijo, dom pa do tal požgali.

Po osvoboditvi je opravil mnoge odgovorne naloge pri obnovi požganih vasi, poleg tega pa je neumorno delal v družbenopolitičnih organizacijah. Leta 1946 je prevzel personalno službo v tovarni Titan, kjer je ostal do svoje upokojitve.

Na njegovi povojni revolucionarni poti ga srečamo kot družbenopolitičnega delavca, večkratnega odbornika občinske skupščine, predsednika sveta za notranje zadeve, kot člana mnogih pomembnih komisij, v družbenopolitičnih organizacijah pa je vedno sprejel kljub težki invalidnosti in slabemu zdravju, odgovorne naloge in funkcije.

Za svoje revolucionarno delo je prejel Spomenico 1941 ter vrsto odlikovanj in priznanj.

Ob tem pomembnem jubileju tovarišu Ladu iskreno čestitamo in želimo še mnogo let uspešnega dela in osebnega zadovoljstva.

Milan Logar

Ob 30-letnici osvoboditve

Pri občinski konferenci socialistične zveze delovnega ljudstva v Kamniku so imenovali posebno komisijo, ki bo koordinirala in pomagala organizirati številne proslave, ki bodo ob tej priložnosti v naši občini. Predsednik komisije je bodoči sekretar občinske konference Franc Kladnik, ki mu je to ena prvih zadolžitve na novem delovnem mestu. Komisija te dni pripravlja program prireditve, ki bodo skozi vse leto. Začetek praznovanja bo ob 8. marcu - dnevu žena, ko bo v dvorani kina Dom slovesna prireditev. Ob dnevu Osvobodilne fronte slovenskega naroda bo prav tako v kinu Dom slovesna prireditev, na kateri bodo podelili priznanja OF številnim aktivistom. Na tej priložnosti bo nastopila tudi kamniška Lira. V muzeju na Zapravicah bodo odprli tudi razstavo likovne skupine Peter Loboda, ki na kamniško-domžalskem območju združuje likovne umetnike-amaterje. Prireditve bodo tudi ob prazniku dela 1. maju, dnevu osvoboditve 9. maju in drugih pomembnih obletnicah letos. Ob dnevu osvoboditve se bodo številni Kamničani udeležili proslave v Ljubljani in prav ta dan bo tudi državni praznik.

Za vsako prireditev bo ustanovljen tudi poseben prireditveni odbor, ki bo organiziral posamezno praznovanje. Tako bo ob dnevu mladosti večji nastop vseh kamniških športnikov s številnimi tekmovanji.

Kdaj po asfaltirani cesti na Črnivec?

Delegat krajevne skupnosti Črna Ivan Dolinšek je na zadnji seji občinske skupščine želel vedeti, kdaj bo asfaltirana cesta Črna-Črnivec. O tem problemu je bilo v Črni in v Kamniku že veliko govora in občani želijo imeti realen odgovor, da bodo vsaj približno vedeli, kdaj ne bo več prahu okoli njihovih naselij. Za modernizacijo omenjene ceste je močno zainteresirana tudi občina Mozirje, ki bi ji bila nova cesta okno v svet.

Predsednik izvršnega sveta ing. Alfonz Boltar je odgovoril, da ne more niti realno povedati, kdaj bo cesta uvrščena v pro-

gram modernizacije. To je odvisno od Skupnosti za ceste Slovenije. Prav gotovo je pred dokončanjem Tuhinjske ceste nerealno pričakovati tudi modernizacijo ceste čez Črnivec. Predstavniki republiške cestne skupnosti so izrazili pripravljenost, da bi etapno začeli modernizirati cesto, vendar se niso zavezali za noben rok. Verjetno ne bo mogoče uspeti z zahtevkom za modernizacijo vse ceste, pač pa bo morda prej prišla na vrsto modernizacija ceste do Smrečja ali malo dlje. Težišče vzdrževanje in modernizacije republiških cest je predvsem v gradnji avtocest in prometnem križu Ljubljane.

Na ponovno zahtevo delegata Dolinška, naj se le pove približen datum asfaltiranja, je tovariš Boltar odgovoril, da po letu 1980 lahko pričakujemo modernizacijo ceste, seveda, če bo cesta čez Črnivec uvrščena v program modernizacije cest v Sloveniji.

Kdaj bo izhajal Kamniški občan?

Številni občani vprašujejo, kdaj bo izhajal Kamniški občan in kdaj morajo predati gradivo, ki bo objavljeno v našem časopisu. Kot gotovo veste, izhaja Kamniški občan enkrat mesečno, le v mesecu avgustu si v uredništvu vzamemo prsto in tudi vas občane ne nadlegujemo, saj je takrat čas počitnic. Navadno izhaja Kamniški občan zadnjo soboto v mesecu, ker pa ni vedno tako, vas bomo seznanili, kdaj ga boste lahko prebrali. Letos bo izšel 29. marca, 26. aprila, 31. maja, 28. junija, 19. julija, 27. septembra, 25. oktobra, 22. novembra, in 27. decembra.

Seveda morajo vsi, ki želijo dopisovati v Kamniškega občana ali pa objaviti kakšen oglas ali obvestilo, gradivo predati mnogo prej. Upoštevati je namreč treba, da je treba vse, kar je napisanega, slovnico pregledati in še v tiskarni bodo potrebovali nekaj časa za tiskanje. Zato mora biti gradivo za objavo v časopisu vsaj 14 dni pred izidom v uredništvu Kamniškega občana v kamniškem zdravstvenem domu v pisarni občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Kamnik. Pisarna je v drugem nadstropju.

Uredništvo Kamniškega občana je že večkrat pozivalo vse občane in družbenopolitične organizacije in društva, da naj dopisujejo v časopis.

Žal taki pozivi večkrat nalete na gluha ušesa, vendar vas kljub temu vzpodbujamo, da nam kaj napišete in tako seznanite z vašimi problemi širši krog občanov. Zlasti to velja za dejavnost v naših krajevnih skupnostih, kjer je živahno skozi vse leto. Torej pogumno vzemite svinčnik v roke in napišite nam kaj.

-tj

Uredništvo

KAMNIK

Prijeten razgovor z igralci iz Srednje vasi

V Srednji vasi obstaja že dlje pod okriljem krajevne organizacije ZSM dramska skupina mladih. Prijetno se je z njimi pogovarjati o njihovem delu in načrtih za naprej.

Ze lani se je z njimi sestel sodelavec našega lista, ko se je skupina predstavila domačemu občinstvu ob otvoritvi prosvetnega doma. Pred nedavnim mu je še MALIJEVA Zdenka iz Lok, sicer zaposlena v kamniškem SVITU, ki kaže, da je v domačem kraju med spodbudniki v igalski družini, povedala še nekaj podrobnosti o življenju mladih v Srednji vasi in Lokah. Njeni odgovori so zanimivi.

Kamniški občan: „Kdo med mladimi je spodbudnik za življenje in delovanje dramske skupine?“
Zdenka Mali: „Kar vsi, kar nas je igralcev.“

K.O.: „Pa vendar, kdo organizira in združuje igralce?“

Z.M.: „Poljanski Ivica in jaz sva močno zavzeti, da bi igralna skupina uspešno delovala in nadaljevala z začetnim delom.“

K.O.: „Kdaj sta se rodila zavzetost in veselje?“

Z.M.: „Ze veliko pred tem, preden smo imeli novo, urejeno dvorano, smo radi igrali. Lani nas je pa še posebej „zagrabilo“, ko so se začele uredničevati naše težnje; začela je nastajati dvorana.“

K.O.: „Komu pripisujete zasluge za novo dvorano?“

Z.M.: „Temu je tako. Mi mlajši smo igrali, starejši pa so rekli: „Saj jim moramo pripraviti primeren prostor!“ Skoraj vsi člani sveta naše krajevne skupnosti, med njimi tudi moj oče, so bili v gradbenem odboru in dvorana v združenem domu je začela dobivati svojo podobo. S 100 sedeži in približno 20 stojšči je kar primerna za naše razmere. Ob otvoritvi smo bili, ta mladi ponosni, da smo prvo postavili na oder krstno predstavo. Dvorana je bila nabito polna; občinstvo nam je dalo polno priznanje.“

K.O.: „Katero igro ste posredovali?“

Z.M.: „Rekli smo: „Dajmo za začetek komedijo Dobrodošla miss Agata, naj se ljudje nasmejejo!“ Uspeli smo. Tudi Kamničani so nas prišli pogledat. Ob drugi igri Rožma-

rin so dvorano naši ljudje napolnili spet do zadnjega kotička.“

K.O.: „Kdo vam pripravlja igralce? Imate režiserja?“

Z.M.: „Veste, to je pa tako! Kar vsi igralci sami sebe pripravljamo; režiserja nimamo, pričakujemo pa pomoč temeljne kulturne skupnosti Kamnik, ki naj bi nam omogočila, da bi se kdo izmed naših igralcev udeležil režiserskega tečaja.“

K.O.: „Tudi gostujete kje drugje?“

Z.M.: „Z Rožmarinom smo gostovali na odru v Šmarci, vendar smo tam pričakovali večjo udeležbo občinstva. Posebno zadovoljni smo bili z gostovanjem v Novi Štifti in Bočni. Kar isti dan smo igrali v enem kraju popoldne, v drugem pa zvečer, povsod v polnih dvoranah. Z Bočno sodelujemo že dalj časa in nismo bili tam prvič. Rekli so nam, da moramo še priti.“

K.O.: „Cilji vaše igralске družine?“

Z.M.: „Delali bomo, igrali in nameravamo še naprej ostati pod okriljem organizacije ZMS. Na odru bomo nastopali, kot že doslej, tudi s kvalitetnimi kulturnimi programi ob raznih priložnostih.“

K.O.: „Nekaj smo zvedeli tudi o tem, da ste ustanovili ljudsko knjižnico.“

Z.M.: „Da. Na razveseljujočo pobudo direktorja ljudske knjižnice

iz Kamnika, profesorja Srečka Zabriča, smo z našim sodelovanjem našli in uredili sobo za knjižnico v prosvetnem domu. Našim bralcem, ki so se oskrbovali s čitvom v kamniški knjižnici, že spono knjige iz domače knjižnice naša nova knjižničarka Ani Burja. Bralci so zadovoljni; večina jih že ve o naši knjižnici, kdor pa ne, bo pa zvedel iz najnovejše pogovora.“

K.O.: „Se kaj nameravate napraviti?“

Z.M.: „Prav na tiho mislimo, kako bi bilo, če bi ob priložnosti ustanovili še folklorno skupino. Sama se hodim učiti stare pleske k folklorni skupini Kamniška Bistrica, pa se mi zdi, da bi te prenesli še k naši mladini. Tarejo nas sicer skrbi, kako „bi se dokopali“ do primernih oblik za plesalce. Muzikanta seveda že kar imamo, saj naš domačin Poljanškov Rudi zna vse viže; veste, igra in nastopa pri Stranjanih (folklor K. Bistrica).“

Tak je bil zaključek razgovora s tovarišico Maljevo, igralko in delegatko krajevne skupnosti Srednja vas v občinski samoupravni kulturni skupnosti.

Razgovor je pokazal na razgibano in organizirano življenje mladih v tem delu Tuhinjske doline; v pravo smer gre, lahko ji čestitamo in želimo pri delu veliko uspehov. — ko.

Podelitev bralnih značk v o. š. Frana Albrehta

Mlade bralce z osnovne šole Frana Albrehta, ki so se udeležili podelitev zlatih Prešernovih bralnih značk, so s svojim obiskom razveselili pisatelj Anton Ingolič, pesnik Kajetan Kovič in dramska igralka Štefka Drolčeva. Zlate bralne značke so prejeli učenci sedmega in osmega razreda. Slišali smo razveseljiv podatek, da se je število ljubiteljev naše pisane besede na tej šoli letos povečalo in da je med mladimi vedno več zanimanja za slovensko knjigo.

Potem ko je igralka Drolčeva povedala nekaj Prešernovih pesmi, so učenci zasuli s številnimi vprašanji pisatelja Ingoliča in pesnika Koviča, ta jim je predstavil tudi nekaj svojih pesmi. Pisatelj Tajnega društva PGC, Udarne brigade, in drugih mladinskih del, ni mogel mimo odgovora, kako je prišel do pobude in kje je srečal junake Tajnega društva PGC.

Mladim bralcem je oživel tudi dogodek z alpinističnega tečaja v Kamniških planinah, ki jih je kot navdušen planinec večkrat obiskal. Tudi tu si je nabral nekaj snovi za svoja dela iz življenja planincev.

Skratka, mladi so bili s srečanjem z našimi umetniki pisane in govorne besede zelo zadovoljni. Zato bodo v prihodnje še raje segali po njihovih delih. Treba je dati priznanje vzgojiteljem, ki so si prizadevali, da bi tekmovalje v branju bilo čimširše in da je tudi zaključna prireditev lepo uspela. — j

Dve novi knjižnici v Tuhinjski dolini

8. februarja ob slovenskem kulturnem prazniku so v Tuhinjski dolini odprli dve podružnični knjižnici — na Lazah in v Srednji vasi.

Vaščani Srednje vasi so z veliko požrtovalnostjo že lansko jesen dogradili nadstropje v Kulturnem domu. Manjšo sobo so namenili za izposojajo knjig. Sodobno jo je opremila in jo založila s knjigami matična knjižnica iz Kamnika. Z občansko izmenjavo knjižnih novosti bodo prebivalcem dostopna vsa poljudna, leposlovna in strokovna dela novejših izdaj.

Knjižnica na Lazah je dobila prostor v poslopu krajevne skupnosti (nekdanja ambulanta). Sodobno opremljena soba je dovolj velika za večji sklad knjig. Med krajevnimi knjižnicami je največja in najmočnejša. Izposoja je v obeh krajih ob sobotah in nedeljah, delo pa bosta opravljali dijakinji A. Burja in Tončka Simenčeva.

Posebej je omeniti zavzetost in razumevanje domačinov pri oblikovanju knjižnic; varstvo nad obema knjižnicama sta namreč prevzeli krajevni skupnosti v Srednji vasi in na Lazah.

Tako je zapolnjena vrzel v knjižničarski mreži naše občine.

Z. S.

Prešernov dan

Ob prepolni veliki dvorani Doma so Kamničani počastili slovenski kulturni praznik — Prešernov dan. Na estetsko urejenem odru so dijaki kamniške gimnazije izvajali recital Prešernove poezije, prepleten z veznim tekstem o Prešernovi življenjski in pesniški podobi. Glasbeni vložki so poživili doživeto interpretacijo pesmi. Recital je z dijaki pripravila prof. Tina Romšakova. Občinstvo je s spoštljivo pozornostjo sledilo programu in z živahnim ploskanjem nagradilo izvajalce.

— Z

Prešernov dan v Komendi

V sredo, 6. februarja 1975, so mladinci iz Komende in okolice pripravili proslavo Prešernovega dne, slovenskega kulturnega praznika. Pesnika Prešerna so predstavili z besedami njegovih sodobnikov in z lastnimi razmišljanji pa seveda z njegovo poezijo, ki še vedno živi med nami. Program so povezovali posnetki del romantičnih skladateljev.

Obisk je bil kljub dobri obveščeni in številnim vabilom precej skromen. Nastopajoči so se vseeno potrudili ter s prijetnim in zavzetim nastopom dostojno počastili spomin velikega pesnika.

M. Z.

Gostovanje simfoničnega orkestra Domžale—Kamnik

V petek, 10. 1., in v soboto, 11. 1., sta naš simfonični orkester in mešani pevski zbor iz Mengša gostovala v Izoli in Piranu. Obiskovalcem smo se predstavili z Novoletnim koncertom. Obratkar sta nas polni dvorani lepo sprejeli, pa tudi za drugo leto so nas spet povabili. Tako smo imeli z našim Novoletnim koncertom na treh koncertih doma in na dveh gostovanjih preko 1700 poslušalcev.

CIC

Kulturni koledar

PETEK, 14. marca, Stalno slovensko gledališče Trst, F. Bevk: KAPLAN MARTIN CEDERMAC. Predstava bo ob 16,30 za popoldanski in ob 20. uri za večerni abonma.

STOL Industrija pohištva Kamnik

750 let mesta Kamnika

41

Pozorni bralec, ki spremlja naš sprehod skozi zgodovinska dogajanja, v kateri smo vpletali z dokumenti in listinami podkrepjena pričevanja o Kamniku, je brez dvoma zasluhl vrzel med omembami o življenju v našem mestu in zgodovinskih dogodkih v 14. in 15. stoletju, ko so v slovenskih deželah prevzeli oblast novi gospodarji — Habsburžani. Vrnimo se torej k letu 1335, ko je umrl koroški vojvoda Henrik in so po dedni pogodbi prišle naše dežele pod oblast Habsburžanov. V Avstriji sta takrat vladala brata Oton in Albreht. Oton se je takoj 2. julija 1335 dalustolicičita vojvoda na knežjem kamnu na Gosposvetškem polju po starem slovenskem običaju, da bi si pridobil naklonjenost ljudstva. Češki kralj Ivan Luksemburški je namreč zahteval Henrikove dežele za svojega sina Ivana, ki je bil poročen z edino Henrikovo hčerko Marjeto. Vdrl je v Avstrijo in začel pleniti in požigati, kar je bila po takratnih običajih nekaka vojna napoved. Njegov najstarejši sin Karl pa je hotel osvojiti Koroško. Po hudih bojih okrog Lienza so leta 1336 sklenili poravnavo, tako da sta Ivan Češki in Marjeta, ki so jo zaradi krivih ust imenovali Maultasch, dobila Tirolsko, s čimer pa nista bila zadovoljna. Napadla sta Koroško in osvojila mnogo gradov, nista pa mogla zavzeti Ostrovice (Hoch Osterwitz blizu Gospe Svete). Zgodovinarji so kasneje mnogo pisali o Marjetinih grozovitostih v bojih, ki se jih je sama udeleževala. Ko je bil njen zakon z Ivanom Češkim razveljavljen, se je omožila z Ludvikom Bavarskim, ki si je hotel pridobiti Tirolsko, Koroško in Kranjsko. Leta 1363 je Marjeta sama prepustila Tirolsko Habsburžanom, ki so jo nato morali braniti proti Bavarcem. Spomnimo se, da je takrat vojvoda Rudolf zastavil Hermanu Celjskemu mesto Kamnik z dohodki od mitnice in sodnije za pomoč v boju proti Bavarcem.

Vojvoda Oton, ki so mu zgodovinarji prisodili ime Veseli, je umrl leta 1339, za njim pa je sam vladal Albreht Hromi, ki je bil hrom na nogah in rokah in so ga nosili iz kraja v kraj. Koroški je izdal poseben zakonik, ki so ga skrbno hranili v Ostrovi. Leta 1355 je zbral na Dunaju najodločnejše plemiče svojih dežel, ki so s prisego potrdili Habsburški hišni red, po katerem naj bi njegovi sinovi skupno vladali v vseh deželah, da bi dediščina ostala nedeljena. Umrl je leta 1358.

Nekateri dogodki v prvi polovici 14. stoletja so imeli usodne posledice za vse naše dežele. Leta 1309 in 1338 so prihrumeli ogromni roji koblic, ki so požrle vse, kar je bilo zelenega, le vinogradov se niso dotaknile. Zgodovinar Sumi je menil, da je med 1262 in 1320 propadel Ljubeljski trg ali Stari Tržič, ker se je nanj sesul del gore Korošice. Del prebivalcev naj bi se preselil na Koroško in ustanovil mesto Borovlje, drugi del pa je postal temelje sedanjemu Tržiču, ki so mu v nemškem jeziku rekli Neumarkt (Novi Tržič). Leta 1320 naj bi po Šumijevem mnenju odtoklo tudi kamniško jezero, kar smo že v začetku našega sestavka o kamniški zgodovini ovrgli. V Nevljah sicer še vedno ob treh popoldne zvoni v spomin na čas, ko je odtoklo jezero, vendar je bilo to „jezero“ omejeno le na lužo med Kužno in Vrhpoljem.

Leta 1348 je bil strašen potres. V Ogledju je porušil baziliko, Beljak je bil v razvalinah, v Zilski dolini pa se je odkrnil del 2166 m visokega Dobrača in zasul 17 vasi ter zaježil dolino Zile, da je v nastalem jezeru potonilo deset vasi. Potem je leta 1349 prišla iz Azije kuga, ki je v Evropi pobrala skoro dve tretjini prebivalstva. Kuga je napravila silen preplah med ljudstvom. Ponekod so obdolžili Zide, da so krivi vseh teh nesreč in jih zato preganjali. Pojavili so se tudi bičarji, nekaki javni spokorniki, ki so hodili od kraja do kraja in se bičali.

Po Albrehtovi smrti leta 1358 je kljub že omenjenemu hišnemu nasledstvenemu redu njegov sin Rudolf IV. Ustanovnik sam prevzel vladno. Prvi si je nadel naslov nadvojvoda in leta 1360 je v Ljubljani sklical knežji kongres, ki so se ga udeležili oglejski patriarh, slonograški nadškof in še pet škofov, grof Tirolski, obo goriška grofa, grof Ortenburški, Ulrik in Herman Celjski ter drugi velikaši. Rudolfov pogled je bil objaven proti jugu, saj se je habsburška posest lahko širila samo proti jugu. S sijajnim zborom v Ljubljani je hotel napraviti vtis moči in ugleda in si pridobil vpliv v Furlaniji, kjer je bilo mesto Pordenone že iz časov Babenberčanov v rokah koroških vojvod. Ker

so bila oglejska imetja Slovenj Gradec, Vipava, Postojna že kar v posesti avstrijskih vojvodov, je patriarh Ludvik zahteval, naj mu jih Rudolf vrne. Ta je s svojim bratom Friderikom vdrl v Furlanijo in prisilil patriarha, da je prišel na Dunaj in sklenil mir. Vsi oglejski fevdi v naših krajih so pripadli zdaj avstrijskim vojvodom.

Na podlagi pogodbe z Marjeto Maultasch je Rudolf leta 1363 dobil Tirolsko. Se prej je leta 1361 sklenil dedno pogodbo z goriškimi grofi, da bodo med seboj podedovali dežele, ako bi kaka rodbina izumrla. Slično pogodbo je sklenil tudi s češkim kraljem. Na osnovi teh Rudolfovih dednih pogodb so Habsburžani čez poldrugo stoletje postali vladarji vseh teh dežel. Tako je nastajala in rasla Habsburška oblast. Kamničani so s posebno listino z dne 18. marca 1364 obljubili da bodo to pogodbo spoštovali, o čemer smo že pisali. Nadvojvoda Rudolf je leta 1364 povzdignil Kranjsko v samostojno vojvodino in ji dal samostojno upravo in vlado. Pozneje so vojvodini Kranjski pridružili tudi nove posesti, ki so jih Habsburžani pridobili na Krasu, v Istri in v Primorju. Rudolf je 7. aprila 1365 ustanovil Novo mesto, ki je postalo središče avstrijske posesti na Dolenjskem. Nekaj mesecev po ustanovitvi Novega mesta je Rudolf umrl. Njegova brata Albreht in Leopold sta sprva nekaj časa skupaj vladala, leta 1373 pa sta si razdelila avstrijske dežele. Albreht je obdržal Avstrijo, Leopold pa je dobil Štajersko, Tirolsko, Koroško in Kranjsko. Za naslednje leto je na osnovi dedne pogodbe z goriškimi grofi dobil Leopold v oblast postojnski okraj s Krasom, Pazin in Istri in Slovensko Marko z Metliko. Vojvoda Rudolf je v skladu s svojo težnjo prodiranje proti morju in Furlaniji že preje oženil sina Leopolda z Virido, hčerko bogatega plemiča Viscontija iz Milana. Leta 1382 se je še Trst podal pod Leopoldovo oblast, da se reši pritiska Benetk. Cisto po nepotrebnem se je Leopold zapletel v boje s Švicarji, ki so odklanjali Habsburžane. Ko jih je šel z vojsko krotiti, je našel smrt v bitki pri Sempachu 9. julija 1386.

Po Leopoldovi smrti je prevzel vladno v naših krajih njegov brat Albreht III. (1379—1395) in tudi vzgojo Leopoldovih otrok Wilhelma, Leopolda, Ernesta in Friderika. Zdjaj je bila za kratko doba Avstrija spet združena. Leopoldova vdova Virida iz Milana je kot tujka izgubila ves vpliv v Gradcu. Preselila se je v bližino Stične, kjer je živela na Pristavi in umrla leta 1414. V samostanski cerkvi v Stični ima nagrobno ploščo. Omenili smo že, da je od kostanjeviškega cistercijskega samostana odkupila za 226 cekinov 11 kmetij v Tuhinjski dolini in sicer 6 v Česnjicah in 5 v Cirkušah v dosmrtni užitek. Po njeni smrti so dohodki 11 tuhinjskih kmetij spet prišli v last kostanjeviškega samostana.

Ko je Albreht leta 1395 umrl, je spet sledila nova razdelitev Avstrijskih dežel. Avstrijo je dobil Albrehtov sin Albreht IV., najstarejši Leopoldov in Viridin sin Wilhelm pa ostale južne dežele, ki jim je prej vladal Leopold, to je Štajersko, Koroško, Tirolsko in Kranjsko. Wilhelm pa je moral deliti svoje dežele z bratom Leopoldom, kateremu je prepustil Tirolsko. Slovenske dežele s Trstom so bile posledje od cesarja Jožefa II. združene pod imenom Notranja Avstrija pod vlado leopoldinske veje habsburške rodbine. Wilhelm je takoj v začetku vlade (1395—1406) doživel prvi napad Turkov, ki so po bitki pri Nikopolju 1396 pridrli na Kranjsko in Štajersko in čez 16.000 ljudi odpeljali v sužnost. Po Wilhelmovi smrti 1406 sta se za dediščino sporela njegova brata Leopold in Ernest s privedkom Zelezni. Vodila sta hude boje do smrti Leopolda leta 1411, kakor je prevzel vladno vojvoda Ernest, ki se je oženil z nečakinjo poljskega kralja Vladislava. Ernest Zelezni je bil zadnji koroški vojvoda, ki se je dal 16. marca 1414 ustolčiti na Gosposvetškem polju po starem obredu v slovenskem jeziku. Ob 500-letnici tega znamenitega zgodovinskega dogodka so Preporodci, ki so izdajali pokrajinsko glasilo jugoslovenske mladine na Slovenskem PREPOROD, tik pred izbruhom prve svetovne vojne v marcu 1914 dali tiskati knjizico „Klic od Gospe Svete“. Brošuro je napisal Adolf Ponikvar, tiskal pa jo je kamniški tiskar Anton Slatnar, ki je tiskal tudi PREPOROD. „Klic od Gospe Svete“ je vzbudil silno vzemirjenje in jezo pri nemškotarski avstrijski oblasti in hudo so pestili tiskarjara Slatnarja, da bi izdal pisca brošure. Toda Slatnar se je pogumno branil in se ni bal pogostih potov na sodnijo.

Seveda so Habsburžani morali v slovenskih deželah deliti svojo oblast z mogočnimi velikaši. Med njimi so bili najvplivnejši Ortenburžani in Celjani. Pri Stiasnyju in še marsikje drugje beremo, da so kamniški Stari građi sezidali Ortenburžani, kar pa ni točno. Od kod to zmotno mnenje? Ortenburžani imajo svoje ime po gradu Ortenburgu pri Špitalu na Koroškem. Na Kranjskem so si pridobili najprej Lipniški grad (Waldenburg), pod čigar vznožjem se je razvila Radovljica. Vas Lancovo spominja na ortenburške suličarje (nemško dice Lanze — sulica). V lipniškem ortenburškem gospodstvu sta bila že v 13. stoletju gradova Kamen in Jama. Kamen (Stein) so nekateri zgodovinarji zamenjali s Kamnikom. Tudi v latinskem jeziku so oba gradova, Kamnik in Kamen, imenovali Lapis. V našem sestavku smo že popravili Parapatovo zmotno, ko je v svojih „Doneskih“ dogodke iz gradu Kamna prisodil Kamniku.

Grofje Ortenburški so bili tudi lastniki Ribnice in obširnih gozdov do Kolpe, kjer so naselili nemške naseljence najprej leta 1330 iz svojih koroških posestev, leta 1350 pa 300 frankovsko-turinskih upornih kmetov z družinami. Ortenburžani so pač rabili delovno silo na svojem ribniškem gospodstvu, zlasti po kugi, ki je leta 1349 razredčila prebivalstvo. Tako je nastal kočevski nemški jezikovni otok. Seveda so imeli Ortenburžani velik vpliv na Kranjskem, kjer je nekaj članov opravljalo tudi visoko službo deželnega glavarja. Leta 1377 so sklenili dedno pogodbo s Celjskimi grofi, ki so po smrti zadnjega Ortenburžana na Lipniškem gradu podedovali njihovo ogromno posest.

Celjski grofje so bili najprej znani kot sovneški gospodje po gradu Sovneku (Savinjek) blizu Braslovč. Velik vpliv so dobili, ko so postali zavetniki gornjevrajskega samostana. Na osnovi dedne pogodbe z vobvriškimi grofi so podedovali njihova obširna posestva v Savinski in Saleški dolini ter celjski grad. Cesar Ludovik je leta 1341 na priporočilo avstrijskega vojvoda Albrehta povzdignil Friderika Sovneškega v grofovski stan z naslovom grofa Celjskega. Najimennejši Celjan je bil Herman II., ki je vladal skoro 60 let (od 1385—1434).

V bitki s Turki pri Nikopolju leta 1396 je rešil cesarja Sigismunda in ga preko Carigrada in Splita pripeljal domov. Cesar mu je zato poklonil več gradov v Zagorju, kar mu je prineslo naslov grof Zagorski, ko je podedoval Ortenburška posestva, pa je postal še grof Ortenburški. Cesar Sigismund se je poročil s Hermanovo hčerko Barbaro in imenoval Hermana za hrvatsko-slovenskega bana. Imenovanju za državnega kneza pa so se uprli Habsburžani. Herman je umrl leta 1435 v Požunu, pokopali pa so ga v samostanu Pleterje, ki ga je bil leta 1407 ustanovil. Njegov naslednik Friderik je znan po žalostni zgodbi prve žene Elizabete Frankopanske in Veronike Deseniške. Leta 1436 je cesar Sigismund povzdignil Friderika in njegovega sina Ulrika med državne kneze z vsemi pravicami, ki so jih imeli knezi. Habsburžani so se zbal za svojo oblast in notranjeavstrijski vojvoda Friderik, sin Ernesta Zeleznege, je pričel s Celjani vojno za posest slovenskih dežel. Celjani so pod vodstvom češkega plemiča Jana Vitovega dosegli velike uspehe. Ko pa so leta 1440 izvolili vojvoda Friderika za rimsko-nemškega cesarja, sta se nasprotnika pomirila, toda boji so se vnovič razplameli. Leta 1443 pa so cesar Friderik in Celjani sklenili dedno pogodbo, ki je po nasilni smrti zadnjega Celjana Ulrika leta 1456 v Beogradu prinesla Habsburžanom veliko celjsko dediščino.

To bi bil na kratko nekaj zgodovinski okvir, v katerem laže razumemo pomen redkih listin in pričevanj, ki so nam na voljo iz te dobe. Kot smo že ugotovili, je Kamnik stremel za tem, da se uveljavi kot obrtniško in trgovsko mesto. Obrt in trgovina sta prinašala Kamniku lepe dohodke, da je bila takrat najbolj naseljena, za kar so dokaz številne profane, je Kamnik zaradi svoje ugodne prometne lege dosegel zavidljivo blagostanje. Ves promet med severnimi obdonavskimi pokrajinami skozi Štajersko proti Furlaniji je bil usmerjen po Tuhinjski dolini. Na vhodu v dolino sta bila Motnik in kamniški Stari grad.

(nadaljevanje prihodnjic)

Med najstarejšimi gasilci

Janez Bernot iz Zgornjih Stranj ali po domače Curgov oče, je prav gotovo med najstarejšimi prostovoljnimi gasilci pri nas. Čeprav bo letos dopolnil 78. leto, se še vedno udeležuje številnih gasilskih prireditvah na Kamniškem, saj ga je gasilstvo številna leta privlačevalo. Curgov oče je tudi navdušen planinec in ima na Veliki planini svojo kočo.

Posebej se je odlikoval med koroskimi borci kot vojak ljubljanskega pehotnega polka. Odlikovan je bil 11. aprila 1920 s srebrno medaljo za hrabrost, kakor je napisano na potrdilu, ki ga je izdala pisarna jugoslovanskih odlikovanj v Beogradu.

To je brez dvoma redko odlikovanje kmalu po prvi svetovni vojni.

Še na mnoga leta mu želimo z željo, da bi ga tudi v bodoče srečali na gasilskih prireditvah. — I. Z.

Ob občnem zboru kamniških gasilcev

Kakor vsako leto, smo tudi letos na svojem 93. rednem občnem zboru dne 19. 1. 1975 podali vsi funkcionarji poročilo o uspehu in napredku kakor tudi o težavah, ki spremljajo gasilce pri njihovem delu. Ugotovili smo, da v letu 1974 ni bilo v kamniški krajevni skupnosti nobenega požara. Udeležili pa smo se gašenja 8 požarov v naši občini skupaj z drugimi gasilskimi društvi. Zanimivo je ugotoviti, kako je prišlo do teh požarov. Nastali so zaradi iskre, strele, pri varjenju, malomarnosti, požigu ipd. Skupno je gasilo 115 gasilcev 329 ur. Škoda je bilo za približno 1.000.000 din, obvarovanega premoženja pa za približno 2.600.000 din. Požarov je bilo sicer manj kot prejšnje leto, škoda pa je bila večja. Kje so bili požari:

- 11. 2. 1974 ob 0,30 je gorela sušilnica kaolina v Črni. Vnela se je sušilna peč za mazut;
- 26. 2. 1974 ob 22. uri se je vžgalo žaganje v obeh ciklonih v lesni tovarni Menina v Šmarci;
- 8. 4. 1974 ob 19,30 smo gasili gozd na Brišah, last Franca Klemenca;
- 18. 4. 1974 ob 14. uri smo gasili gozd v Rudniku;
- 21. 4. 1974 ob 10,20 smo gasili gozdni požar pod Malo planino pri Podkrajniku. Goreli so gozd, trava in brunarica. Tu je bilo zelo težavno gasiti, ker je pihal močan veter in se je požar hitro širil proti Mali planini;
- 21. 8. 1974 ob 20. uri smo šli pomagat gasiti požar gospodarskega poslopja, last Franca Svetica, na Piršovem;
- 15. 10. 1974 ob 8. uri je bil požar v skladišču podjetja Sloga, Moste, kjer je ogenj nastal zaradi električnega varjenja;
- 23. 10. 1974 ob 8,30 smo gasili kozolec dvojnik, last Franca Goloba, v Podgorju.

Poleg tega je bilo treba nuditi pomoč ob poplavih v Mostah, Komendi, pa tudi v Kamniku smo črpali vodo ob takih nesrečah.

NA OBČNEM ZBORU KAMNIŠKIH GASILCEV POROČA PREDSEDNIK NADZORNEGA ODBORA TOMAŽ PODJED

Lani so se udeležili kamniški gasilci in enote TITAN republiškega gasilskega tekmovalstva v Velenju. Dosegli so zadovoljive uspehe. V počastitev občinskega praznika smo se udeležili gasilske igre z žogo. Ta igra je postala znamenita po vsej Sloveniji in državi. Del te igre je bil prikazan na televiziji ob zanimivostih po svetu. Tudi to je lepa reklama za naše gasilce.

Da bi izboljšali strokovno znanje, se je 10 članov udeležilo trimesečnega tečaja za gasilske podčastnike. Ker so tečaj uspešno zaključili, so dobili čin gasilskega podčastnika.

Naši šoferji le s težavo vzdržujejo TAM pionir cisterno. Težave so že pri tehničnih pregledih v Ljubljani, kjer kontrolorji grozijo, da ga ne bodo več registrirali, ker je prestar. Prav zaradi tega je bil sklep občnega zbora da je treba pričeti zbirati finančna sredstva za novo avtociisterno, ki pa bi morala imeti večjo kapaciteto kot sedanja, ki ima samo 2000 l, torej vsaj za 5.000 l vode. Nakup je še bolj pereč, ker se na kamniški vodovod ne moremo zanesti. Je pa to velik pripomoček pri omejitvi vsakega požara.

Gasilski dom smo začeli obnavljati, ker v notranjosti marsikje odpada omet, dotrajana pa je tudi vsa električna napeljava, odtočne cevi, žlebovi kakor tudi streha in sušilni stolp. Vse to bo zahtevalo precej dela in tudi finančnih sredstev. Vendar bomo s prostovoljnimi delom izdatke zmanjšali in ga potrebovali samo za nabavo potrebnega materiala. Potrebovali bi sicer večji dom z nekoliko stanovanji za gasilce, a po vseh letih razprav nič ne kaže, da bi ga dobili, ker primanjkuje finančnih sredstev.

Sklenjeno je bilo tudi, da bomo zaradi boljše in hitrejšee povezave nastopajočih enot ob požarih z bazo, a tudi z drugimi gasilskimi društvi kupili UKW aparature. S tem bo obveščanje boljše in hitrejšee, posebno pri taki konfiguraciji tal, kot je Kamnik z okolico.

Sprejet je bil tudi načrt dela za leto 1975; le-to naj bi povečalo preventivno in operativno dejavnost gasilcev kakor tudi povezanost z drugimi organizacijami in krajevno skupnostjo Kamnik.

Občni zbor je pozdravil v imenu krajevne organizacije SZDL tovariš Močnik. Pohvalil je dejavnost gasilcev kot močno, disciplinirano organizacijo, ki pomaga občanom ob nesrečah, kot bi tudi pomagala ob potrebi v vseljuskem odporu. Poudaril je potrebo po obnovi vodovodnega omrežja. Ob tej priliki je občinska gasilska zveza podelila plaketo veterana tajniku Antonu Vivodu, dolgoletnemu vestnemu članu v gasilskem društvu Kamnik. J. B.

SMRTNA KOSA

SMRTNA KOSA — Med polletnim šolskim odmorom je umrla upokojena profesorica Olga Puc, pokopali pa so jo 1. februarja v Ljubljani. Do leta 1958 je poučevala pet let na kamniški gimnaziji, po šolski reformi pa na osnovni šoli Toma Brejca, dokler je ni bolezen priklenila na bolniško posteljo. Bila je priljubljena med dijaki in tovariši v profesorskem zboru. Vsak, ki jo je poznal, jo bo ohranil v najlepšem spominu. — V Celju je 2. februarja umrl dipl. ing. Alojz Sotlar, šef tehničnega odseka tovarne ETOL. Več let je služboval v podjetju Kamnik.

VANDALIZEM

Kakor drugod, tako so cestarji tudi ob asfaltirani cesti proti Podgorju postavili ob cestnih odbijačih visoke rumenordeče palice, da bi bile voznikom ob nenadnem visokem snegu zanesljiv potokaz. Do zdaj sicer ni bilo snega in palice niso prišle do veljave, vendar so bile nekaterim objestnejim napoti, da so jih izruvali in pometali po polju. V bližini hiš jih je vendar nekaj ostalo. Tudi ob drugih cestah je ponekod opaziti podoben odnos do skrbi za varnost voznikov pri vožnji.

NI ZA KOLESARJE?

Pred novo samopostrežno trgovino MARKET na Zapricah so uredili tudi prostor za parkiranje avtomobilov. Kar 15 vozil lahko parkira hkrati. Za kolesarje pa niso poskrbeli nobenega stojala, zato morajo naslanjati kolesa na zid in na okna. Tudi marsikje drugod pogrešamo stojala za kolesa.

ČEZ LUŽO V TRGOVINO

Ce hočeš v deževnem vremenu stopiti v samopostrežno trgovino EMONA na Trgu talcev, moraš najprej zagaziti v lužo, da prideš do vrat. Kamnite plošče so se pred vrati nekoliko pogrezle in zdaj se tam zbira voda, ki ostaja še dolgo potem, ko je drugod že suho. Kupci nosijo blato v trgovino in bife, kjer prodajajo živila, čevlje pa ne moreš nikjer osušiti. Koliko časa bomo morali čakati, da bomo ugotovili, kdo naj popravi tlak pred vhodom v trgovino?

NAJPREJ ŽLEBOVI, POTEM PA...

Najstarejši stanovanjski blok v Medvedovi ulici št. 40 je dobil nove žlebove. V starih žlebovih je namreč že raslo grmovje, kakor smo svoj čas zabeležili. Če bodo stanovalci dovolj energični, bodo morda že v letošnjem letu uredili pročelje, pred katerim stoji spomenik pesnika Antona Medveda.

VETERANI DELA V POKOJU

V Društvu upokojencev v Kamniku je vpisanih nad 8400 članov. Od teh jih je 488 starih nad 70 let (216 moških in 272 žensk), med njimi pa je 87 članov, ki so že prekorčili 80. leto. Najstarejši meščan je Ivan Vehar, ki bo letos star 94 let.

ŠE EN ODVETNIK

V Kidričevi ulici št. 6 je odprl pisarno odvetnik Tomaž Inglič. Pojačana pravna pomoč občanom.

Pismo kamniškega občana Kamniškemu občanu

Rad bi te vprašal, dragi Kamniški občan, ki zveš za vse važnejše dogodke v našem mestu, če bo od sedaj naprej, ko imamo po novem na občini dva predsednika, v občinski skupščini nekaj sto delegatov in ne vem koliko delegacij, SIS, TOZD, naše lepo staro, nekdanje čisto mesto v letošnjem letu oziroma v bodoče kaj bolj pometno, ulice od časa do časa tudi oprane, svetilke javne razsvetljave bolj negovane. Ali bodo naši miličniki kdaj tudi stopili na prste našim nadobudnim mladeničem, ki preizkušajo svoje moči na drogovih prometnih znakov ali pa preizkušajo svoje „strelske“ sposobnosti na svetilkah ob cesti na Žale, na mostu v Mekinjah in še marsikje drugje.

Dobro bi bilo, če bi kdo od občinskih inšpektorjev spomnil naše občane, da bi našel od časa do časa ali pa kar po potrebi še kdaj pometli pločnike pred svojimi hišami, kar je bilo pred nekaj leti še zelo lepa navada, pa tudi njihova dolžnost.

Prepričan sem, da bi se Kamničani zelo razveselili, če bi komunalno podjetje kupilo nekaj več metel in jih dalo v roke bolj prizadevnim delavcem, da bi krepkeje mahali z njimi po kamniških ulicah, ki so se v zadnjem desetletju „potegnile“. Eden ali dva komunalna delavca se premalo uspešno, še manj pa prizadevno borita s smetmi po mestu.

Pa še to bi te vprašal, če se ne bi dalo „tovornjakarje“, ki stresajo smeti in zemljo po ulicah, na lep ali na drugačen način pripraviti do tega, da bi nekoliko kritično gledali na svoje početje. Res jih ne bi bilo težko odkriti, ker se njih sledovi po več tednov poznajo po naših cestah.

Mogoče bi bilo dobro, da bi pobrskal po občinskem arhivu, kjer bi mogoče še našel stari odlok o javnem redu in miru, ki bi se ga, posebno njegove kazenske določbe, dalo uporabiti za mehčanje trmastih občanov, ki radi delajo prekrške.

Pa ne mislim, da bi v zvezi s tem pismom sklicevali sestanke, seje, konference, posvete, simpozije, itd., ker od njih ne bi bilo veliko ali nič haska, temveč naj bi se pristojni lotili zadev kar konkretno, kot na primer pobirajo prispevek za urejanje mestnega zemljišča, ki ga kamniški občani, čeprav včasih z zamudo, prav radi plačujemo, želimo pa, da bi majhen delček zbranih sredstev namenili tudi za nove metle.

Pa brez zamere
tvoj
kamniški občan

Pa so dočakali

Društvo za pomoč nezadostno duševno razvitim osebam in ravnateljstvo Posebne osnovne šole na Homcu sta konec leta 1974 sprejela sklep, da predstavniki tega društva ter šole obiščejo duševno prizadete osebe v obeh občinah in jih, čeprav skromno, pa vendarle obdarijo. Ta sklep je bil izpolnjen, saj so obdarovali in obiskali mnoge duševno prizadete, ki se jih doslej ni nihče spomnil. Humana gesta, ki zasluži vso pohvalo staršev prizadetih oseb, pa tudi vseh drugih občanov, je mnoge ne samo presenetila, temveč ganila do solz. Imeti v družini takega otroka ali osebo občutijo najbolj svojci, predvsem pa oče in mati. Čeprav ga obdajajo z vso ljubeznijo, mu pomagati ne morejo. Nепrestano jim lebdi pred očmi žalostni in nerazumevajoči obraz njihovega otroka, ki nemo sprašuje: zakaj jaz nisem tak kot drugi? Sprašujeta se mati in oče: kaj sva zakrivila, da imava takega otroka? Pri tem sta večkrat žal deležna posmeha ljudi, ki nimajo ne srca ne razumevanja. Zato se skoraj ne upata s svojim otrokom na cesto. Pa vendar ima tudi tak otrok pravico do življenja!

Tako smo bili še bolj veseli lepe in humane geste društva za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam in ravnateljstva POŠ na Homcu, njihovega prijaznega obiska in prijateljskih besed. Kako so ti naši otroci in starišji sprejeli darila? Mnogi niso mogli veselja izraziti, vendar je bil cilj humane akcije dosežen. Iskrena hvala za vso prijazenost in za vsa lepa darila! Želimo društvu za pomoč nezadostno razvitim osebam kot vodstvu in kolektivju POŠ na Homcu še veliko delovnih uspehov. Vsem staršem in svojem prizadetih oseb pa priporočamo, da podpro trud in napor društva in šole, s tem da postanejo člani društva.

Vso pohvalo za obdarovanje starišjih in bolnih ljudi za novo leto pa zasluži tudi organizacija RK v Radomljah in drugod, kjer so se spomnili osamljenih in bolnih ljudi. Oče prizadetega otroka

Tuhinjščica v stari strugi

Vodna skupnost Ljubljana-Sava, ki ureja vse vodotoke na Kamniškem, je v letošnji program uvrstila tudi regulacijo potoka Tuhinjščica, ki je pred leti poplavl rodovitno zemljo med Lazami in Šmartnem v Tuhinjski dolini. Takrat je potok nanesel mnogo peska in drugih naplavin na polje ter je bila zemlja skoraj neuporabna za kmetovanje. Delavci vodne skupnosti so odstranili hude zajede in dobro utrdili strugo potoka. V zemljo so zabili tudi pilote in jih primerno ovili, tako da bo struga le vzdržala večji pritisk vode ob nevihtah ali dolgotrajnem deževju.

Hkrati so popravili tudi oporni zid pri gasilnem domu v Mostah, kjer je ogrozila Tuhinjščica.

Delovni zbiralci znamk

Kamniško filatelistično društvo živahno dela. Na občnem zboru 19. januarja so izvolili večino stari odbor, v katerem je predsednik tov. Kuret, tajnik pa Franc Mrhar, ki že 26 let opravlja to dolžnost. Društvo je zadela huda izguba, ko je ob novem letu umrl njegov ustanovitelj Ivan Žibert, star 74 let. Že 60 let se je ukvarjal s filatelijo, prav iz šolskih let in je imel krasne zbirke znamk. Med okupacijo so mu skoraj vse pobrali. Lani je umrl tudi filatelista Mirko Kregar iz Volčjeje potoka, ki je bil predvsem specialist za tematiko ptic. Imel je vse svetovne izdaje, razvrščene po vrstah ptic, označene z latinskimi in slovenskimi imeni. Kamniški filatelisti so 26. januarja obiskali filatelistično razstavo v Novi Gorici, kjer so navezali stike z zbiralci znamk iz Zagreba in Reke ter iz Italije. Na razstavi je bila prikazana poleg popolne zbirke vseh izdaj jugoslovanskih znamk od 1918 do 1974 tudi prva izdaja slovenskih znamk, za katero je leta 1918 napravil osnutek kamniški rojak slikar Ivan Vavpotič. Kamniški zbiralci znamk bodo v maju obiskali tovariše v Konjicah in z njimi razpravljali o skupnih problemih.

Razveseljevo je dejstvo, da so se priključili društvu tudi mladi filatelisti, ki jih je kar okrog 15. V družbi s starejšimi si bodo pridobili potrebnih izkušenj.

Pustite prometne znake pri miru!

Vozimo se po cestah v naši občini in večkrat nas zbode v oči, da naši prometni znaki niso postavljeni tako kot bi bilo to potrebno. Pa ne, da so se zmotili prometni strokovnjaki, ki so določili, kje naj kakšen znak stoji, zmotili se niso niti delavci, ki so znak postavili. Številni nepridipravi se v svoji objestnosti znesejo nad prometnimi znaki in jih uničujejo. Tako lahko ob prihodu v Kamnik prečitamo napisno tablo, ki nas opozarja, da je tu mesta Kamnik že konec. Prometni znak, ki označuje, katera cesta je prednostna, opozarja voznike, ki zavijejo iz glavne ceste na stransko, naj takoj ustavijo in še bi lahko naštevali, kako se iz nas norčujejo nepridipravi.

Omeniti tudi moramo, da je posebej Tuhinjska cesta, kjer so postavili ob cestišču nova obeležja s svetlobnimi znaki, mnogo manj varna, saj so številni plastični označevalci roba cestišča počeni ali polomljeni. Prometni znaki in vse druge oznake na cestah so zelo dragi in občinski cestni sklad mora vsako leto odšteti lepo vsoto denarja za njihovo obnovo ali zamenjavo. Dobro bi bilo, da bi šole in družbenopolitične organizacije opozorile občane na nepotrebno škodo, ki ogroža varen promet na naših cestah. Zalotene nepridiprave pa bi bilo potrebno prijaviti postaji Ljudske milice, saj ni prav, da vsi občani plačujemo njihovo škodo.

Psi čuvaji na verigo

Pes je najzvestejši človekov prijatelj, so nas učili v šoli. Posebno psi — čuvaji skrbno varujejo naše imejte pred nepoklicanimi. Toda tudi med psi so nekateri popadljivi, čeprav so čuvaji in so odvezani mimoidočim nevarni. Zadnje čase so nekateri lastniki psov v Zgornjih in Spodnjih Stranjah premalo pazljivi in svoje pse čuvaje puščajo odvezane. Zato se večkrat zgodi, da psi popadejo mimoidoče in še zlasti otroke, ki hodijo v šolo. Tudi koga od otrok je pes že ugriznil, kar je še posebej nevarno. Čeprav so z odlokom predpisane precej visoke kazni za nepazljive lastnike psov, nekateri predpisov sploh ne upoštevajo. Torej pse je le treba pravilno zavarovati, da ne bodo nadlegovali mimoidoče!

Zakaj tako?

Vaščani Komende in okoliških vasi, ki jih združuje krajevna skupnost Komenda, si že dlje časa prizadevajo, da bi ljubljansko avtobusno podjetje Viator, ki ima na skrbi kamniški avtobusni promet, uvedlo več rednih avtobusnih zvez skozi Komendo. Zlasti pereča je popoldanska avtobusna zveza, saj med 14,20 in 17,50 v Komendo iz Kamnika ne vozi noben avtobus. To je zlasti čudno, če zapišemo, da vozi naslednji avtobus v Komendo ob 18,10 in še ob 18,40, kar je prav gotovo zelo pogosto.

Vaščani so na sestankih krajevne organizacije SZDL in delegacije krajevne skupnosti že večkrat pozvali Viator, naj jih reši zagate in ugodi njihovi prošnji, vendar je do sedaj vse ostalo pri starem.

Komendčani razumejo, da sedaj avtobusna podjetja ne smejo odpirati novih avtobusnih zvez, saj je treba varčevati pri gorivu, vendar bi vsaj katero avtobusno zvezo, ki sedaj vodi direktno v Mengeš, preusmerili preko Komende.

Zopet se je oglasila sirena

Komaj je minilo 20 dni od velikega požara v tovarni IPOG na Bakovniku, kjer smo se gasilci pošteno oznojili in naučili dima, preden smo ogenj ukrotili, že nas je sirena 6. 2. ob 23,15 s pet poklicala na delo; hiteli smo na pomoč na Zale št. 8. V stanovanju Mile Horvat je njen mož Štefan polil stanovanje z bencinom ter ga zažgal. Pri tem se je vnel tudi sam in močno opeknel, da so ga morali takoj prepeljati v ljubljansko bolnico. Vzrok so bile neurejene domače razmere in prepri. Gasilci smo se zavedali, da bomo imeli težko delo, ker ni na voljo vode za gašenje. Vozili smo jo s TAM cisterno od pokopališča ter jo pretakali v kapnice, od koder smo jo z veliko varčnostjo z motorno brizgalno črpali do požara. Ker ni bilo takoj dovolj vode, se je ogenj razširil iz stanovanjskega prostora skozi leseni strop v podstrežje, kjer je bilo 2 do 3 tone sena. Prva dolžnost je bila obkrožiti požar, da se ne bi razširil na bližnjo enonadstropno stanovanjsko zgradbo ter drvarnico in hlev. Kljub pomanjkanju vode se nam je to le posrečilo. Pomagali so tudi gasilci iz Nevelj.

Veliko nevarnost za gasilce ter vse poslopje je pomenila plinska jeklenka v štedilniku in plastična posoda s 30 l bencina na hodniku. Lahko si predstavljate, kaj bi se ostalo od goreče in tudi sosednje stavbe, če bi bencin in jeklenka eksplodirala? Tudi marsikateri gasilec bi jo pošteno skupil zaradi nepravilnosti in malomarnosti stanovalcev.

Upamo, da bo gradnja novega vodnega rezervoarja na Milem vrhu uredila slabo preskrbo z vodo za prehrano in gašenje. Res je, da v tem delu že 70 let ni bilo požara, a to nas ne sme uspatvi. Posebno nevarnost za vsa naselja pomenijo malomarno napeljana elektrika, uporaba plina, bencina kakor tudi hitro razvijajoča se motorizacija. Prav tako, pa tudi druga naselja nam narekujejo skrb, da je nujno kupiti še eno avtociisterno z večjo kapaciteto, kajti takojšnji nastop gasilcev z dovoljno količino vode je najvažnejši pogoj za omejitve požara.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta in brata

MATEVŽA SLAPNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno pa se zahvaljujemo podjetju Alprem, rudniku kaolina Črna ter zdravstvenemu osebju ambulante Kamnik, ki mu je tolikokrat pomagalo pri njegovi težki bolezni.

Hčerka Edita in sin Mato

(Prvi) balkanski prvaki v krosu

Tretjo zlato plaketo si je Bručan pridelal spet v Carigradu. Ko je v Evropi že divjala vojna, so Turki organizirali spomladi leta 1940 prvo balkansko prvenstvo v krosu. Na izbirnem tekmovanju v Ljubljani so se na prvih 6 mestih uvrstili sami slovenski atleti. Prvi je bil Jože Kotnik, ki je bil član zagrebške Concordije. Določeno je bilo, da bodo našo državo zastopali prvi štirje uvrščeni Kotnik, Bručan, Glonar in Kvas, vodil pa jih bo predsednik Slovenske atletske zveze geometer Miroslav Črne.

„Pred odhodom v Carigrad smo spali v hotelu Miklič v Ljubljani, kjer je bilo središče nacističnega vohunstva,“ se spominja Bručan. „Potuhnjeno so nas spraševali, zakaj gremo v Carigrad, pa smo jih z odgovorom, da gremo v inozemsko brigado, spravili v nemajhno začudenje.“

„V Bolgariji so se nam pridružili Grki, ki so posebno živahno pozdravili starega znanca Bručana,“ piše s pota Jože Glonar. Bručan je bil že v tridesetem letu in je imel za seboj štiri balkanska prvenstva. „V Carigradu smo si najprej ogledali 7 in pol kilometra dolgo progo in se zgrozili. Kvas je ugotovil, da je podobna poti z Mežaklje v Bohinj. Naš vodja geometer Črne je skrbel za nas kot oče. Na štartu je bilo 6 Turkov in po štirje Grki in Jugoslovani. Romuni in Bolgari niso prišli. Mi smo nastopili v šprinterih, drugi pa v copatah. Zadnjih 300 metrov smo tekli po kaldrmi (kamnitim tlaku). Kotnik je ves čas silovito tekel v klanec, Kvas si je poškoval nogo, pa je junjško vztrajal do konca.“

Kotnik je sijajno zmagal in si pridelal naslov balkanskega prvaka v krosu. Za več kot 15 sekund je bil v silovitem finišu pred drugo uvrščenim Grkom. Kotnikov čas je bil tudi novi rekord na tej progi, za 2 in pol sekunde boljši od rekorda na tekem državnem prvenstvu. Tudi ostali naši tekmovalci so se borili do skrajnosti. Bručan se je uvrstil na šesto mesto kot drugi Jugoslovani. Pri tridesetih letih je bil še vedno steber jugoslovanske atletike v tehnikah na dolge proge, še nepremagani rekorder, njegov mnogo let mlajši učenec Kotnik pa prvi balkanski prvak v krosu.

Na naši sliki so vsi trije državni reprezentanti iz kamniškega okraja. Bručan (v površniku), v sredi Kotnik s 5 kg težkim srebrnim pokalom in Kvas. Bručan in Kvas sta si omislila tople krznen kape. Glonarja takrat ni bilo zraven. Jože Glonar je zdaj profesor telovadbe v Novem mestu in zaslužen organizator novomeškega športnega življenja.

Oglejmo si še rezultate prvega balkanskega krosa: 1. Kotnik 24 : 40,6, 2. Mavropostolos (Grčija) 24 : 56,3, ... 6. Bručan 25 : 59,2, 7. Glonar 26 : 03,1, 9. Kvas 26 : 30,1.

O poteku tekmovanja piše JUTRO 29. marca 1940: Zmagovalec Kotnik je bil pri vseh kontrolah na prvem mestu in le nekaj časa je pri tretjem kilometru prešel v vodstvo turški atlet Riza.

Jugoslovansko moštvo je kot prvo prejelo krassen srebrni pokal

in zlata odličja za moštvo. Turki so bili prepričani, da bodo na svojem terenu zmagali in da bo dragocen pokal ostal doma. Najboljši trije atleti iz moštva so prejeli zlato plakete, ostali do šestega mesta pa bronaste. Za uvrstitev države so šteli rezultate prvih treh atletov. Jugoslavija je zbrala 14 točk, Turki in Grki pa po 16 točk.

V Ljubljani so našo atletsko reprezentanco in njenega vodjo Črneti zelo slovesno sprejeli, v izložbi trgovine „Elite“ pa so razstavili darila, originalne slike in izrezke iz turških časopisov.

ZMAGOVALCI BALKANSKEGA PRVENSTVA V KROSU: BRUČAN, KOTNIK, KVAS

JUTRO je 31. marca objavilo tudi sliko naše reprezentance pred tekmovanjem. Jože Glonar pa je napisal še nekaj odmevov iz Carigrada: „Leta in leta so odhajali naši atleti v borbo z ostalim Balkanom. Bili smo večno drugi, toda letos smo enkrat postali prvi. Naši tekači so premagali najboljše iz Grčije in Turčije, čeprav so se slednji lahko vse bolj temeljito pripravljali za ta nastop kakor mi. Zavedali smo se vseh težav, toda v nas je bila ena sama misel – zmagati. Naš Kotnik je dal iz sebe vse, tako da v zadnjih metrih ni niti videl niti slišal množice, ki rnu je ploskala. Njegova borbenost je prinesla njemu in Jugoslaviji največji uspeh v atletiki. Proga je bila pretežka in Turki so sami postali žrtev tako težke proge. Pred tekmo so odigrali državne himne vseh balkanskih držav. Da bi šlo hitreje, so slovenski del himne kar izpustili. Mi smo zato zahtevali ponovitev. Dejali so nam, da bodo naš del himne (to je „Naprej zastave slave“) odigrali dvakrat, če bomo zmagali. To obljubo so potem tudi pošteno izpolnili. Takrat so nam še prav posebno zaigrala srca, ker smo se zavedali, da smo naši državi v hudi borbi pridelali pomembno športno zmago.“

„Razveseljivo je dejstvo, da ravno slovenski atleti v tehnikah na dolge proge tako lepo napredujejo,“ ugotavlja v svojem poročilu SLOVENEČ, „saj so v prvenstvu Balkana v krosu ravno štirje Slovenci pridelali tako lepo

zmago našim državnim barvam.“

Da, zares, in med temi štirimi Slovenci so bili trije iz kamniškega okraja, vsi trije predstavniki delavskega razreda, vsi trije izučeni ključavničarji. Četrty član državne reprezentance, Jože Glonar, je bil takrat skromen študent v Ljubljani.

Kako to, da so športniki iz kamniškega okoliša dosegli tako dobre rezultate na dolge proge?

„V kamniško-domžalskem okolišu je bilo med obena vojna zelo živahno društveno delovanje, ki se je odražalo tudi v športu. Tekmovanje med društvi

in klubi pa je vodilo k napredku. Le tisti, ki je poznal trdo delo v svojem poklicu, je lahko vzdržal naporene treninge za teke na dolgih progah. Šporni in Bručan sta mi bila vzor zaradi atletskih naporov, požrtvovalnosti, odpovedovanja in predanosti športu. Dober atlet mora tudi živeti kot športnik in se marsičemu odreči,“ je razlagal ob svojih spominih bivši maratonec in zmagovalec na vojaških tekmah Male antante Jakob Kvas (rojen 12. septembra 1914 v Domžalah, zdaj upokojenec v Ljubljani).

Zal so mu propadla vsa odličja in spomini iz dobe atletskih tekmovanj, ko so ga odpeljali v nacistično taborišče.

Bručan se po vrnitvi iz NOB ni odpovedal lahki atletiki. Redno je treniral z mladimi atleti, da bi jih navdušil za to vrsto športne dejavnosti. Vsako leto jih je vodil v Ljubljano na Tek republike ob 29. novembru in še leta 1951 je tekel s svojim naslednikom Mihaličem za vzpodbudo mlajšim. Mihalič je na teku republike zmagal, o Bručanu pa beremo v časopisnem poročilu: „Šesti je prispel na cilj naš atletski veteran bivši rekorder na 10 kilometrov Jože Bručan iz Kamnika. Temu požrtvovalnemu in skromnemu športniku lahko ob njegovih 42 letih izrečemo vse priznanje, mladim pa naj služi za vzgled pravega športnika, ki tudi v zrelih letih ne opusti trenin- ga.“

I. Z.

Košarkarji položili račun

V začetku februarja so se kamniški košarkarji in njihovi simpatizerji zbrali na letni skupščini, da bi pregledali obračun dela za preteklo leto in napravili program za letošnje sezono. Udeležba je bila številna kot doslej še nikoli. Razveseljivo je, da so se vabilu na skupščino odzvali tudi tisti igralci, ki so lani praznovali 15-letnico pričetka delovanja kluba. Predsednik kluba Danilo Cerkvenik je v uvodnem poročilu ugotovil, da je bila lanska sezona dokaj uspešna, saj so člani v II. slovenski ligi zasedli 3. mesto, mladinci so se uspešno borili z vrstniki iz drugih klubov, pionirji pa so bili prvi z eno samo izgubljenjo tekmo. V prijateljski tekmi pa so pionirji premagali celo vrstnike ljubljanske Olimpije. Klub je uspešno izvedel festival pionirske košarke in prvič tekmovanje sindikalnih ekip v okviru sindikalnih športnih iger.

Zanimivo je bilo poročilo trenerja mladincev, ki je ugotovil, da so njegovi varovanci vsi po vrsti uspešno zaključili 1. polletje šolskega leta in da bo klub tudi v bodoče tekmovalne uspehe podprejal uspehom v šoli. Seveda je bilo govora tudi o pogojih za treninge, konstrukcijah, ki so zastarele in celo nevarne za poškodbe. Sicer pa to ni nič čudnega, saj letos praznujejo že 20-letnico, odkar so bile postavljene na košarkarsko igrišče resda takrat še na peščenju.

V razpravi so si košarkarji zadali nalogo, da še povečajo množičnost predvsem pionirjev in mladincev, še tesneje bo potrebno nadaljevati sodelovanje s Komendo in Stranjami, potrebno je čimprej misliti na nove konstrukcije za koše, izboljšati organizacijo tekem, posvetiti večjo pozornost vzgoji vadijskega in sodniškega kadra itd.

Tudi letos bo klub organizator festivala pionirske košarke (med tem časom je bil le-ta že izveden), tekmovanje sindikalnih ekip v liga sistemu ter verjetno tudi ekip mladinskih aktivov, v kolikor bo to zaželeno. Enotno je bil sprejet tudi sklep, da vsako leto organizirajo močnejši turnir imenovan Frbežarjev memorial v spomin na prof. Vekoslava Frbežarja, dolgoletnega člana kluba in nekdanjega predsednika kluba.

Igralci so kritično obravnavali disciplino in resnost nekaterih posameznikov na treningih, kar je nujen pogoj za dvig kvalitete, pa tudi za normalno udeležbo v klubu.

Morda pa le lahko pričakujemo v letošnjem letu uvrstitev članske ekipe v višji rang tekmovanja, še več mladincev in pionirjev na košarkarskih igriščih – žal v mestu Kamnik le enem?

Maj

SPORTNI UTRINKI

SPORTNI UTRINKI

VATERPOLO – Domači vaterpolisti so v kranjskem bazenu odigrali dve trening tekmi. Pomerili so se s Triglavom 1 in izgubili z rezultatom 7 : 3, priznati so morali premoč boljše ekipe. Strelec za Kamnik je bil Iztok Snabel s tremi goli.

V drugi tekmi so z visokim rezultatom 12 : 5 premagali ekipo Borca iz Kranja. V tej tekmi so bili naši igralci boljše tako v napadu, kot v obrambi. Gole za Kamnik so dali: Snabel 5, Reiser 3, Avsec 2, Farčnik in Ručman po enega.

ROKOMET – V nadaljevanju zimskega rokometnega prvenstva Slovenije v hali Tivoli so rokometarji dosegli dobre rezultate, predvsem ženska ekipa, ki kljub porazu vodi na lestvici. Ta skupina je zelo izenačena, kar pričajo tudi točke, ki so jih osvojili klubi. Kamnik vodi s 6 točkami, sedmo Zagorje pa je zbralo 4 točke.

V tretjem kolu so Kamničanke igrale z Olimpijo in izgubile s 13 : 10 (7 : 4), v četrtem kolu pa so premagale M. Strukelj iz Nove Gorice s 17 : 10 (7 : 6). Moški so ravno tako odigrali tretje in četrto kolo in dosegli sledeče rezultate: Kamnik : Radeče 9 : 7 (2 : 4), Kamnik : Alples 9 : 9 (2 : 3). Na lestvici so četrti s 5 točkami. Vodi pa ekipa Skofljice z 8 točkami. Tekmovanje se bo nadaljevalo 22. februarja.

ŠAH

USPEH SOLIDARNOSTI

V zahodni skupini druge slovenske šahovske lige, v kateri je igralo deset ekip, so se končala vsa srečanja. Solidarnost ni izgubila nobenega dvoboja. Z Vrhniko in Ribnico je igrala neodločeno 5 : 5, ostala srečanja pa je odločila v svojo korist. Idrjo, Mengeš, Savo in Crnomelj je premagala s 6 : 4, Tržič 8 : 2, Cerknico-Ponikve pa 7 : 3. Za Solidarnost so igrali člani Mirko Troha, Boris Bavčar, Peter Zupančič, Rudi Očepeč, Zarko Bračič, Albin Štrajhar in Stane Krivorotov, članice Marija Jagodič in Olga Grilc (enkratni rezervi Slavica Zlobko in Alenka Zadrgal) ter mladince Brane Maren in Boris Skok.

Največ točk sta dosegla mladince: Skok 8 in Maren 7, med člani pa Bavčar in Troha po 6. Tudi člani sta igrali odlično. V ekipi je torej igralo 10 tekmovalcev: 6 članov, dve članici in dva mladince. Skupni rezultat, ki so ga dosegli, je 56 : 34.

Končni rezultat vseh dvobojev je pokazal, da je v tej skupini zmagala Solidarnost iz Kamnika s 56 točkami pred Crnomeljem, ki jih ima 52 in pol. Sledijo Ribnica, Vrhnika, Tržič, Idrja itd. Solidarnost in Crnomelj sta si pridelala vstop v prvo slovensko šahovsko ligo, kar je do zdaj največji uspeh kamniških šahistov. I. Z.

V KOMENDI PRVI KRIZELJ

Na prvem letošnjem občinskem šahovskem brzopoteznem turnirju je sodčevalo 14 šahistov. Prepričljivo je zmagal Ciril Krizelj, ki je zbral 10 in pol točke, sledili pa so 2. Alojz Bremsak 8, 3.-4. Kern in Berčič 7 in pol itd. P. P.

Štafeti četrto mesto

Državno prvenstvo v smučarskih tekih je bilo letos v Travniku, na planini Vlačič. Prvenstva so se udeležili tudi naši smučarji. Z doseženimi rezultati moremo biti zadovoljni, saj je bila konkurenca zelo močna. Dobro se je uvrstila štafeta starejših mladincev, dosegla je četrto mesto med 15 štafetami. Starejši mladinci Lanišek je izmed 43 tekačev zasedel 6. mesto.

Rezultati:

Člani 15 km (40 uvrščenih):
1. Filip Kalan, Gorje, 50,49,0.
19. Milan Sedušak, Kamnik, 58,54,0.

Starejši mladinci 10 km (43 uvrščenih):

1. Božo Kordež, Plamen, 36,06,0, 6. Andrej Lanišek, Kamnik, 38,46,0, 11. Franc Pogačar, Kamnik, 42,13,0, 19. Zvone Kemperle, Kamnik, 43,5,0, 31. Miran Kladnik, Kamnik, 46,29,0;

Mlajši mladinci 5 km (52 uvrščenih):

1. Dušan Podlogar, Gorje, 19,37,0, 21. Janko Podgornik, Kamnik, 22,37,0, 31. Bojan Potočnik, Kamnik, 23,00,0, 34. Marko Rokavec, Kamnik, 23,05,0, 35. Tina Osolnik, Kamnik, 23,12,0;

Starejši mladinci 3 x 5 km (15 uvrščenih):

1. Alples 54,53,2, 4. Kamnik 58,00,0 (Pogačar, Kemperle, Lanišek);

Mlajši mladinci 3 x 5 km (11 uvrščenih):

1. Alples 59,11,4, 9. Kamnik 1,05,23,8 (Potočnik, Rokavec, Podgornik)

Snega ni

Smučarski klub Kamnik je bil organizator republiškega prvenstva za mlajše ter starejše pionirke in pionirje v tekih. To tekmovanje bi moralo biti na Veliki planini, zaradi pomanjkanja snega pa se je organizator odločil za izvedbo tekmovanja na Pokljuki. Nastopilo je 150 tekmovalcev in tekmovalk iz 18 klubov iz vse Slovenije. Organizacija tekmovanja je bila odlična, saj so organizatorji prejeli pohvalo sekretarja Smučarske zveze Slovenije tov. Rutarja.

Rezultati:

Starejše pionirke 3 km (13 uvrščenih):

1. Marija Bešter, Triglav, 10,53,0, 10. Dušanka Desnica, Kamnik, 14,26,4;

Mlajši pionirji 3 km (34 uvrščenih):

1. Branko Plestenjak, Fužinar, 10,19,8, 24. Mile Desnica, Kamnik, 14,26,4;

Starejši pionirji 4 km (42 uvrščenih):

1. Rolando Turšič, Loška Dolina, 10,37,6, 25. Jernej Zobavnik, Kamnik, 13,25,2, 42. Janez Sušnik, Kamnik, 14,36,8

KAMNIŠKA KRONIKA

ZA JANUAR 1975

POROKE:

Vincenc Baloh iz Vrhpolja, kovinostrugar, star 24 let, in Majda Ribič iz Zagorice, galanterist, stara 23 let;
Franc Petrič iz Vasce, soboslikar, star 28 let, in Ivanka Slapar iz Brega pri Komendi, delavka, stara 22 let;
Stanislav Štupar iz Brega pri Komendi, kovinostrugar, star 29 let, in Breda Hriberšek iz Duplice, trg. pomočnica, stara 23 let.

SMRTI:

Karel Bahal iz Sp. Stranj, soc. podpiranec, star 66 let;
Katarina Bračič iz Kamnika, invalidska upokojenka, stara 89 let;
Jožef Ciglič iz Kamnika, invalidski upokojenec, star 84 let;
Marijana Jerman iz Most, upokojenka, stara 85 let;
Franciška Kladnik iz Kamnika, gospodinja, stara 81 let;
Marija Kordež iz Kamnika, gospodinja, stara 84 let;
Pavel Kramar iz Zg. Tuhinja, upokojenec, star 75 let;
Ciril Lah iz Tunjic, kmet, star 41 let;
Kristina Medved iz Kamnika, delavka, stara 27 let;
Janez Mohar iz Laz, upokojenec, star 78 let;
Marija Perne iz Godiča, gospodinja, stara 84 let;
Matija Pestotnik iz Pšajnovice, kmet, star 93 let;
Joahim Pirc iz Kamnika, km. upokojenec, star 72 let;
Marija Podbrežnik iz Kamnika, uslužbenka, stara 41 let;
Marija Podlipnik iz Suhadol, gospodinja, stara 82 let;
Angela Potočnik iz Šmarce, družinska upokojenka, stara 72 let;
Marija Povhe iz Križa, družinska upokojenka, stara 88 let;
Olga Puc iz Kamnika, osebna upokojenka, stara 63 let;
Pavel Rode iz Kamnika, osebni upokojenec, star 66 let;
Francka Spruk iz Mekinj, kuharica, stara 46 let;
Marija Stele iz Kamnika, gospodinja, stara 85 let;
Dragoljub Stevanovič iz Vasena, čuvaj, star 87 let;
Jernej Škrjanec iz Volčjega potoka, kmet, star 77 let;
Julijana Škrjanec iz Volčjega potoka, gospodinja, stara 79 let;
Alojz Strajhar iz Srednje vasi, upokojenec, star 81 let;
Janez Vidmar iz Podhrucke, upokojenec, star 69 let;
Vladimir Vrhovnik iz Tunjic, tesar, star 46 let;
Marjan Zavrl iz Šmarce, mehanik, star 29 let;
Marija Žagar iz Bistričice, gospodinja, stara 82 let.

● STRELJANJE

Mladinci tretji

Kamniški strelci so že dokazali, da sodijo v sam vrh tega športa v Sloveniji. Na republiškem prvenstvu v streljanju z zračno puško standard mednarodni program so si mladinci z dvema ekipama in člani pridelali pravico do nastopa na državnem prvenstvu. Tudi na tem tekmovanju so nas naši strelci razveseljili z odličnim tretjim mestom v mladinski konkurenci. Člani so med prvimi desetimi v državi, in to osmi. Ne smemo pozabiti, da so v članski konkurenci nastopili trije mladinci (Burja, Repič, Radej) in samo en član. Z rezultati na tem prvenstvu, ki je bilo v Sevoju, so Kamničani dosegli enega svojih največjih uspehov. To je plod trdega in vztrajnega dela z mladino.

Rezultati: člani: nastopilo je 16 ekip
ekipno 8. mesto SD Kamnik 1.427 krogov

posamezno: 16. Marjan Repič 367 krogov, 45. Roman Radej 357 krogov, 54. Bojan Burja 352 krogov, 60. Ivan Rihter 351 krogov

ekipno mladinci: nastopilo je 20 ekip
3. SD Kamnik I, 1090 krogov, 15. SD Kamnik II, 1035 krogov
posamezno: 12. Bojan Burja 366

krogov, 17. Marjan Repič 364 krogov, 24. Roman Radej 360 krogov, 38. Janko Podgornik 352 krogov, 48. Alojz Gradšar 349 krogov, 74. Vojko Kalan 334 krogov. bg

NAJUSPEŠNEJŠA ČLANA MLADINSKE STRELSKE EKIPE